

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
en mesec 4-50	

Vpravljenjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
 Spravnništvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni dodatek in praznik.

inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
 Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
 „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoči ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34

Državljeni!

Predsedništvo Narodnega Vjeća v Zagrebu kot vrhovna oblast države Slovencev, Hrvatov in Srbov je na predlog Narodnega sveta v Ljubljani za Slovenijo imenovalo to-le vlado:

Predsedstvo: vitez Pogačnik;
notranje zadeve: dr. Brejč;
financi: dr. Kukovec;
pravosodje: dr. Ravnihar;
kmetijstvo: prelat Kalan;
nauk in bogočastje: dr. Verstovšek;
javna dela in obrt: ing. Remec;
trgovina in industrija: dr. Triller;
prehrana: dr. Tavčar;
promet: dr. Pestotnik;
narodna obramba: dr. Lovro Pogačnik;
zdravstvo: dr. Breclj;
socijalno skrbstvo: Anton Kristan.

Vlada si je zvesta, da je pravzela za prehodno dobo do končne ureditve naše edinstvene države težko in odgovorno dolžnost.

To dolžnost bo mogla vršiti le s pomočjo in podporo Vas vseh.

Državljeni! Združite vse svoje sile v blagor naše domovine!

Vzdržujte red in mir!

Vsi dosednji zakoni in naredbe ostanejo še nadalje v veljavi, enako vse narodne vojaške in civilne oblasti ter uradi, dokler vlada drugače ne ukrene.

Nihče ni upravičen si sam delati pravice.

Rojaki, spoštujte imetje, čast in poštenje drugorodnih sožupljanov.

Vojaki, bodite na službo domovini, gre za Vaš lastni dom!

Zvesti velikim načelom, v imenih kateri smo dosegli svojo svobodo, Vam vlada obljublja, da hoče zvesto služiti narodu.

LJUBLJANA, 31. oktobra 1918.

Josip Pogačnik, l. r.
predsednik

Vojaki Jugoslovani!

Vojaki!
 Država SHS. je ustanovljena. Mir bomo sklenili v kratkem času. Naše ozemlje je nevtralo. Vlada za Slovenijo je imenovana. Da pa se prepreči nevarnost za življenje in imetje državljanov, da ohranimo red in mir v naši državi, vas pozivljamo, da ne odlagate orožja in ne hodite svojih potov, temveč se takoj priključite slovenskim kadrom v Ljubljani (belgijska vojašnica). Celja in Trst. Pozivljamo vas, da se slovenskim častnikom, ki so prisegli zvestobo državi SHS, pokorite brezpogojno.

Domovina vas kliče, poslušajte jo!
 V Ljubljani, dne 31. oktobra 1918.

Dr. Lovro Pogačnik,
 komisar za Narodno obrambo.

Od štacijskega poveljništva v Ljubljani.

Slovenski častniki naj se nemudoma javijo štacijskemu poveljništvu v Ljubljani.

Za štacijsko poveljništvo:
 Pour, polkovnik.

Orožništvo v narodni službi.

Deželno orožniško poveljstvo v Ljubljani je izdalo sledečo uradno okrožnico:

Št. 590 res. Adj.

Na vsa orožniška postajna poveljstva na Kranjskem.

Ljubljana, dne 31. okt. 1918.

Dodatno k ukazu št. 590 res. iz leta 1918, se ukazuje:

prihoda razkropljenih vojaških oddelkov. Zato ne smemo držati rok križem. Gre za našo novo domovino, svobodno Jugoslavijo, zato ne odlašajmo s pristopom. Odgovor bo dal vsak, ki zamenja v teh resnih časih službo domovine.

Narodna Obramba v Ljubljani se je osnovala včeraj t. j. v petek, dne 1. novembra. Popoldne ob 5. je prevzela varstvo vseh važnejših prostorov. Nerednosti, ki so se dogajale v noči od četrtka na petek ni pripisovati na rovaš Narodne Obrambe, ker se je ta šele včeraj popoldne organizirala. Nerednosti so povzročili ljudje, večinoma mladi fantje, ki so si samovoljno prisvojili na kolodvoru orožje in izvrševali posle, za katero niso bili pooblašani. Vsak član Narodne Obrambe ima sedaj legitimacijo, zahtevajte jo od vsakogar, vse nerednosti naznanite pisarni v Narodnem domu. Odvzemite orožje mladim brez legitimacije. Druge se pokorite pooblaščenim članom. Na kolodvorih je prevzelo vso stražo vojaštvo. Vsi, ki ste se vpisali v Narodno Obrambo in niste izvežbani v orožju, se zglasite jutri, v nedeljo, ob 9. popoldne v Narodnem domu.

Navodila narodne vlade SHS v Ljubljani za poštne urade.

1. Poštni uradi pošiljajo denar (dnevne odprave) na naslov blagajne ljubljanske glavne pošte, večji uradi pa na finančno ravnateljstvo v Ljubljani.
2. Denarne pošiljave (v gotovini) in blagovne pošiljave v kraje izven jugoslovanskih dežel so zabranjene.
3. Odprava transito - zavrtkov v kraje izven jugoslovanskih mej je do preklica ustavljena.
4. Pošiljave na vojno pošto je silitirati in vrniti odpošiljateljem.
5. Priporočene pisemske pošiljave v kraje izven Jugoslavije se začasno odpravijo.
6. Privatne brzojavke in telefonski pogovori v kraje izven Jugoslavije so začasno zabranjeni.
7. Poštna uprava naj pospešuje medsebojne obveščevalne zveze med vsemi novoustanovljenimi lokalnimi in centralnimi organi narodne vlade.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1918.

Dr. P. Pestotnik,
 poverjenik za promet.

Poziv Narodnega Sveta.

Predsedstvo Narodnega Sveta je sklenilo v seji dne 28. oktobra 1918 javno potom časopisja pozvati vse javne urade, ki se nahajajo na Slovenskem ali v Istri, da uradno izključno s slovenskim ali srbohrvaškim jezikom. Slovenski in srbohrvaški jezik sta obveščevalni in poslovni jezik naših javnih uradov.

Pozivljamo posebno sodne urade, srednje šole in železniške urade, da pričnejo takoj uradovati v našem jeziku. Vsi uradi naj javijo Narodnemu Svetu, da so vzeli ta poziv na znanje ter sporočijo, katere izpremembe so tozadevno uvedli.

V Ljubljani, 28. oktobra 1918.
 Ivan Hribar, l. r. — Dr. Josip Jerić, l. r.
 Anton Kristan, l. r.

Pokrajinski odsek narodnega sveta v Gorici.

Vrhovna instances v vseh narodnih, gospodarskih in političnih zadevah za Goriško je

POKRAJINSKI ODESK NARODNEGA SVETA V GORICI.

ki posluje kakor organ Narodnega Sveta v Ljubljani in Narodnega Vjeća v Zagrebu, sestavljen tako-le: načelnik dr. Karol Podgoršek, deželni poslanec, odvetnik v Gorici; podnačelnik dr. Breclj Anton, zdravnik v Gorici; tajnik dr. Medvešek Peter, odvetnik v Gorici; blagajnik Premrou Svitoslav, ravnatelj Goriške zadružne zveze v Gorici; člani: Dominko Fran. deželni odbornik, c. kr. dež. sod. svetnik; dr. Franko Alotžij, deželni podglavar, odvetnik; dr. Ga-

beršek Fran. odvetnik; Kozman J., trgovec; dr. Novak Ivo, odvetnik; Rutar Matija, deželni poslanec, c. kr. višji dež. sodni svetnik; Strekelj Anton, ravnatelj Kmetijske šole; Vuga Ciril, kurat v Podgorici, vsi v Gorici.
 Ljudstvo naj se v vseh važnih zadevah obrača na Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Gorici ter se pokori njegovim odredbam.

Odredbe oddelka predstojnika za pravosodje.

Oddelni predstojnik za pravosodje dr. Ravnihar je odstavil predsednika deželnega sodišča Adolfa pl. Elsnerja, podpredsednika deželnega sodišča Jožefa Pakja, vodjo državnega pravništva Edvarda Pajničja, vodjo okrajnega sodišča Henr. Sturma, vodjo okrajnega sodišča v Radovljici Luschina, vodjo okrajnega sodišča v Kočevju Cernsteina, predsednika okrajnega sodišča v Rudolfovem Garzaroliju.

Oddelni predstojnik za pravosodje dr. Ravnihar je izdal te-le naredbe:

- 1.) Uradni jezik pri vseh sodnih oblastih ter finančnih prokuraturah je slovenski, odnosno srbo-hrvatski. Glede jezikov drugih v Jugoslaviji bivaajočih narodov se začasno odreja, da so upravičeni podajati vloge v svojih jezikih, da se pa rešujejo le v državnem jeziku.
- 2.) Vsi dosednji zakoni in naredbe veljajo še nadalje v veljavi.
- 3.) Sodbe se razglajajo v imenu zakona.

Komuniké Narodnega Sveta.

V svoji seji dne 27. oktobra 1918 je sklenilo predsedstvo Narodnega Sveta sledeče:

1. Glede na to, da državna prehranitelna služba grozi popolnoma odrediti da bi vsled tega utegnile nastati nedogledne posledice, ustanoviti za vso Slovenijo in Istro lastni urad za prehrano in preskrbo ter pozvati deželno predsedstvo kranjsko, da temu uradu odstopi deželni prehranitelni urad za Kranjsko z vsem pripadajočim aparatom in vsemi organizacijami.
2. Izdati manifest za naznanilo, da kot eksekutivna oblast »Narodnega Vjeća« prevzame takoj ves prehranitelni in preskrbitveni posel za vso Slovenijo in Istro.
3. Izdati oklic na županstva in župne urade, v katerem se ti ukrepi predsedstva dajo na znanje ter pozivljajo, naj županstva vplivajo na prebivalstvo, da se pokorava odredbam predsedstva Narodnega Sveta in takoj odda že določeni kontingent živil.
4. Stopiti zaradi dobave živil nemudoma v stik z Narodnim Vzorom v Pragi in Narodnim Vjećem v Zagrebu.
5. Namestiti pri transprotnih vodstvih zaupnike Narodnega Vjeća ter se tozadevno obrniti do kompetentnih oblastí.
6. Posredovati pri južni železnici, da osnuje v Ljubljani svoje ravnateljstvo in pri železničnem ministrstvu na Dunaju, da premesti prometno ravnateljstvo iz Trsta v Ljubljano.
7. Odposlati dva uradnika svojega prehranjevalnega urada v Gradec v svrhu nadziranja odnosa »Wohlfahrtsausschuss«, da ne bode rekviriral po slovenskem delu Stajerske.
8. Zahtevati, da kranjski uradni list izhaja odlej v slovenskem jeziku.

V seji dne 29. oktobra se je ustanovil agrarni odsek in peterso enket, katere imajo Narodnemu Svetu staviti nasvete glede izprememb uprave in osebja in sicer v politično-upravni, sodni, finančni, poštni in šolski stroki. Člani enkte so naproseni to deko kar najhitreje izvršiti.

Prva seja narodne vlade za Slovenijo.

Takoj po konstituiranju se je zbrala nova vlada pod predsedstvom predsednika Josipa Pogačnika k svoji prvi seji. Tej seji je prisostvoval tudi član vrhovne oblasti SHS. tajnik dr. Albert Kramer, ki ga je predsedništvo NV. poslalo kot svojega pooblaščenca v Ljubljano.

Notifikacija suverenosti države SHS.

Zagreb, 31. oktobra. Narodno vjeće SHS. je notificiralo tujim državam svojo suverenost.

Proglas neutralnosti države SHS.

Nota Narodnega vjeća ententnim vladam.

Zagreb, novembra. Narodno Vjeće SHS. je poslalo angleški, francoski, italijanski, severoameriški in srbski vladi 31. oktobra tole noto:

»Država SHS., katere se je konstituirala na teritoriju jugoslovanskega naroda, ki je do sedaj bil v zvezi z bivšo avstro-ogrsko monarhijo, in ki je pripravljena pristopiti v skupno državo s Srbijo in Črno goro, proglašja formalno, da se ne nahaja v vojnem stanju z alijiranimi državami.

Ona se čuti srečno, da more izjaviti, da smatra alijirane države za prijateljske države in pričakuje, da bodo one na mednarodnem kongresu v skladu s proglšenim principom dale svojo mogočno podporo za garantirano suverenost enotne države vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

To priložnost porablja tudi, da sporoči Zedinjenim državam, da se vojna mornarica, katere se je nahajala v posesti avstro-ogrsko monarhije, nahaja od danes v lasti Narodnega Vjeća SHS. Izobesila je na ladjah hrvatske zastave.

Zgoraj omenjena uradna nota je bila od Narodnega Vjeća SHS. sporazumno z jugoslovanskim odborom v Ženevi odposlana brezličnim potom vladam ententnih držav. Obenem izjavlja Narodno Vjeće, da daje polno moč jugoslovanskemu odboru v Ženevi, da zastopa interese SHS. napram tujim državam.

Belgrad osvobojen.

Zemal, 1. novembra. Danes ob 1. in 5. minuti popoldne je bil Belgrad osvobojen. Železniški most je deloma razrušen.

V slovo!

Otresli smo se vas, ki ste nas zadržali. Ne prožimo vam roke v slovo. Same vesele obraze vidite po naših deželah. Od kod to? To je naša hvaležnost za vaše stoletno zatiranje, to je izraz našega upanja in našega prepričanja v boljšo bodočnost. Pet dolgih let smo se pripravljali na ta dan. Pet dolgih let smo zaupali v svoje vstajenje. Naše prepričanje in naše zaupanje je bilo trdno kakor skala. Škrtali smo z zobmi, kadar se je vam posrečilo doseči kak malenkosten uspeh, ki ste ga vedeli z vso lažnjivostjo razbliniti v velikanke zmage. Škrtali smo z zobmi in stiskali smo pesti, ko smo videli, kako ste goljufali cele narode in jih oropali svobode, najdražje svetinje, ki jo ima narod. Toda vedeli smo, da pride dan obračuna. Videli smo žrtve, ki so podale iz naših vrst. Ni bilo to topo prenašanje trpljenja, kar ste zrl v naših okamenelih obrazih. To je bila zavest, da pride ura, ko bo zadelo vas, kar ste namenili nam. Videli smo, kako ste morili naše brate Srbe na jugu, videli smo, kako ste prelivali kri nedolžnih otrok in žena v Bosni in Hercegovini. Živo se spominjamo matere, ki je stala topo operta na steno svoje zažgane hiše in gledala brez solza svoja dva ustreljena sinčka v nežni starosti 5 in 7 let. Videli smo mater Lalović, ki je morala gledati, kako so si njeni otroci obgrizli prste same lakote. Videli smo ženo uboga seljaka, ki je nosila vašim pandurjem najboljšega belega kruha, da si ohrani moža, očeta sedmero otrok. Videli smo ženo odvetnika, ki je gostila vaše vojake v upanju, da ohrani življenje svojemu možu, očetu svojih otrok in slišali smo med glasnim krohotom vaših krvnikov strele, ki so storili konec njenemu nadopolnemu življenju. Naši pesniki in pisatelji vam bodo povedali še mnogo, kaj ste storili z njimi. Med prvaki našega naroda danes slepi pesnik Ivo conte Vojnović po vaši krivdi dviga svojo roko v obtožbo proti vam. Pred našimi očmi vstajajo vrste izravnane po pruskem pa-

radnem sistemu — natančno drug za drugim — obešenci — naši ljudje. Je, če, kdo jih je polnil v blaženi vaši državi, begunska taborišča, kdo je umiral v njih, kdo drugi kot Slovan? Nemci, Madžari niso videli v bežavskem taborišču, da njega je bila poslana postelja drugod, gorja in mehka. Slovan ti umiraj na trdih tleh brez slame, brez odeje, v blatu in mrčesu. Kadar pa je zabobalo na boj, takrat, Slovan naprej! Takrat smo bili zvesti sinovi, junaki, levi, železni zbor, takrat ste nas izročili generalom, ki jih imenuje naš narod danes še krvnike slovanstva. Takrat ste se poskrili vi v gorke kritja, da vas ni dosegla kosa, ki je kosila po živi poljani narodov. Najbolji naši ljudje so umirali, a umirali niso za vas. Umirali vsled vaše krivde. Znani so nam naši ljudje, ki so stali tri leta na fronti in niso izprožili na sovražnika niti enega strela. Znani so vam tudi naši ljudje, ki so potrpežljivo čakali, da pride prilika, ko brez nevarnosti za svoje rodbine ostavijo to vašo domovino. Dostikrat ste jih proglasili za velezdajnike. Nam so bili dragi bratje, in so se izkazali kot zveste sobojnevnike za našo stvar. Čakali ste, da bi izbruhla naša jeza z elementarno silo. Izživili ste nas po časopisju, v govorih svojih državnikov, z veselimi obrazi svojih mamelek, z agentij, provokacij, a varali ste se. Slovan je vedel, komu zavaja. S hinavskim prikritim orožjem po krinko pravčnosti, pod krinko državnih interesov ste nas zatirali in hvaležni smo vam, da ste odpili tudi za našim izmed nas oči. Tako se poslavljamo od vas z veselimi obrazi, ne stiskamo vam rok, a tudi pesti ne kažemo za Vami, ker vemo, da vas je usoda udarila v vaši oholosti, v vaši sveti — in gospodstvaželnosti tako kruto, da vaša duša ne bo našla utehe. Zato vam pravimo samo: Veseli smo, da smo se vas iznebili, veseli bodite tudi vi, da vam ne, bo treba več živeti skupaj z nami, ki ste nas zaničevali vedno kot manjvredne napol zverski narod. O zverstvu se bomo pomenili še na mirovni konferenci. Radostnega srca se poslavljamo od vas in upamo, da ne bomo imeli nikdar več z vami opraviti več, kakor je nam samim koristno in ljubo.

Proglasitev narodne vlade.

Doživeli smo trenutke, o katerih so sanjariji naši pradedi le v najsmelejšem hrepenenju, — za katerimi je drhtela stoletja duša vsakega zavednega Slovenca in Slovenke. — Doživeli smo trenutke, ki so bili težko priborjeni sad vsega narodnega napora naših pesnikov, prorokov, naših voditeljev, naših prosvetnih delavcev, ideal naših mučnikov po ječah, zadnja misel na visicah in po krvavih bojnih poljanah umirajočih naših očetov, bratov in sester! Doživeli smo hip, ko se je proglasila prva vlada slovenskega dela resnično svobodne in neodvisne jugoslovanske države.

Včeraj, v četrtek, ob 7. zvečer se je zgrnila pred Deželnim dvorcem ogromna množica, ki je napolnila ves Kongresni trg in sosednje ulice. Od vseh strani so odmevali zbori, prepevali narodne himne. Vojaška godba 53. hrvaškega polka, ki je priredila pred magistratom in pred škofijskim dvorcem viharo aklamirane podoknice, je prikorakala v mogočnem spremstvu vojaštva, dijaštva in občinstva ter se je postavila nasproti glavnemu vходу v dvorec. Na razsvetljenem balkonu so se pojavili gospodje in izmed njih se je dvignila elegantna, mladeniško prožna postava viteza Pogačnika. In med gromkim vzklikanjem množice je prečital sledeče naznanilo:

Svobodni državljani in državljanke! Po sklepu Narodnega sveta Vam naznanjam, da so združene stranke postavile danes to — le listo bodoče vlade slovenskega dela države SHS:

Predsedstvo: vitez Pogačnik; notranje zadeve: dr. Brejc; finance: dr. Kukovec; pravosodje: dr. Ravnihar; kmetijstvo: prelat Kalan; nauk in bogocastje: dr. Verstovšek;

javna dela in obrt: ing. Remec; trgovina in industrija: dr. Tril-

ler; prehrana: dr. Tavčar; promet: dr. Pestotnik; narodna obramba: dr. Lovro Pogačnik; zdravstvo: dr. Breclj; socialno skrbstvo: Anton Kristan.

Po vsakem prečitanem imenu so prirejale množice prične ovacije.

»V težki dobi prevzemamo nase težko nalogo,« je dejal predsednik prve slovenske narodne vlade, »in zavedamo se, da jo bomo mogli dobro vršiti le, če bo vsak državljani vršil svojo dolžnost. V slogi in ljubezni, vsestranskim pravici in strpnosti leži jamstvo uspeha našega dela in sreča naše domovine. Že doslej smo ji poklanjali z radostjo vse svoje srce in svojo dušo; odslej ji posvetimo še z večjo verno vse svoje duševne in telesne sile. Zaupajte nam! Podpirajte nas! Zlasti pa pozivljamo Vas, vojak, častniki in moštvo, da skrbite za red in mir, kakor ste vso dolgo, nad štiri letno dobo vojne skrbeli za disciplino in za varstvo v zaledju! (Viharne ovacije vojaštvu.) Živela svobodna Jugoslavija!»

Godba je zaigrala »Ljube našo domovino,« »Hej Slovani« in »Kje dom je moj?« — trupe pa so odkritih glav navdušeno prepevale.

Bil je veličasten, nepozaben trenutek!

Vse pa se je izvršilo v najsijajnejšem red.

Pred sodiščem.

Manifestacijski obhod je oklenil izpred deželnega dvorca pred sodišče, kjer je nagovoril množico deželni poslanec Ribnikar. Spominjal je na tisti večer, ko je napovedala nekdanja Avstrija vojno Srbiji. Tudi tisti večer so nastopili slavnostni govorniki, a naroda takrat ni bilo blizu. Nemci in nemški oficirji so takrat dvigali meče, naše ljudstvo ni dvigalo src. Danes je prvi slavnostni dan, prvi praznik zadoščenja za tiste, ki med vojno nikdar niso klonili tilnika, pravica pa bo zadel vse tiste, ki so bili bojazljivi, strahopetci, zlasti pa tiste, ki so prodajali in zatirali naš narod. Nič čudnega ni, če stopa govornik danes na oder pred sodiščem, kjer je delila stara Avstrija pravico tako, da so tu notri (govornik kaže na vrata sodišča) hodili pod policijskim spremstvom najboljši sinovi našega naroda in ko so zaklenjeni za tem zidovjem prenašali najkrutejši absolutizem in najhujše tiranstvo. Danes je začela za naš narod tudi — pravica. Skozi ta vrata so danes marširali policijski svetnik Skubl, ravnatelj Künig, skozi ta vrata pa je šel danes največji tiran našega naroda, ki mu je skozi desetletja pil kri, dvorni svetnik Kaltenege. Pravica je začela vladati. Od narodne vlade pričakuje narod pred vsem pravice. Njeno delovanje mora biti tako, da pride v Jugoslavijo do resnične veljave geslo enakopravnosti. Govornik opozarja na sistematično podrobno delo, ki čaka slovenski del jugoslovanskega naroda. Govornik konča z apelo na jugoslovansko republiko. Velikansko navdušenje ogromne množice naroda je sledilo govornikovim izjavam.

Jugoslovansko brodogradnjo.

Dunaj, 31. oktobra. C. in kr. vojno ministrstvo, mornariški oddelek, razglasi:

Dunaj, 30. oktobra. V skladu Najvišjega naročila se odreja: Vsemu moštvi, ki ne pripada jugo - slovanski narodnosti, se je po zahtevi dovolil povratek v domovino ob sočasnem trajnem dopustu. Brodogradnjo, mornariške naprave in druga mornariška lastnina se potom krajevnega odbora postopno izroče jugoslovanskemu Narodnemu Vjeću v Zagrebu - Pulju. Izročajoče C. in kr. oblasti in poveljstva morajo obveljavljene lastninske pravice nejugoslovanskih držav oziroma narodnosti v zapisniku izrečno pridržati v svrhu svoječasnega odkupa. Ker se premena zastav (praporov) iz mednarodnih razlogov ne da izvršiti takoj, se po izročitvi jugoslovanskemu Narodnemu Vjeću glede rabe narodnih znakov poleg vojnih zastav niso delale nobene ovire. Celokupnemu štabu je na pristoje dano, da ostane po pravoredu izvršeni predaji v roke Narodnega Vjeća še nadalje v službovanju pri enotah brodogradnje ali pri oblasti. V interesu pravoredu vrejanja in ohranitve mornariške lastnine imata brodogradno poveljstvo in vojno ministrstvo, mornariški oddelek, vplivati na postopno odhajanje odgovornih državnih oseb, zastopnikov vojnega ministrstva, mornariški oddelek, bo z jugoslovanskim Narodnim Vjećem stopil v dotik zaradi določitve nadaljnjih podrobnosti. C. in kr. mornariške oblasti in poveljstva morajo nadalje skrbeti za vzdrževanje miru in reda ter za ureditev odvoza. — Poveljstvu donavske flotile se razen tega ukazuje, da mora ob izročitvi donavske flotile v roke kralji, ogerse vlade postopati v istem smislu in po temtaku odpuštili neogrsko moštvo.

Zagreb, 31. oktobra. Narodno Vjeće v Zagrebu je dobilo z Reke tole informacijo: Vojna morn. je prišla v last Narodnega Sveta. Avstrijska zastava je odpravljena. Na vseh enotah je razobešena jugoslovanska tricolora. Vojaštvo je zapreženo na Narodno Vjeće in Nemci in Madžari ter Italijani bodo kmalu odstranjeni. Danes so delegati Narodnega Vjeća odšli v Dalmacijo, da odstranijo tam avstrijsko zastavo in zaprežejo brodogradnjo v Sibeniku, Kotoru in drugih mestih.

Zagreb, 31. oktobra. Za poveljnika jugoslovanskega brodogradnje je imenovan kapitan Janko Vuković.

Dogodki v Trstu.

Trst, 1. novembra. V Trstu je v splošnem razpoloženje mirno. Do kakih demonstracij ni prišlo. Na ulicah je sicer mnogo ljudi in je pričakovati te dni, če se dogodi kak pomembnejši dogodek, tudi demonstracij in manifestacij, ker so v Trstu zapored trije prazniki. Do izredov ni prišlo in jih tudi pričakovati ni. V Trst je dospel dr. Benkovič.

Zapisreke jugoslovanskega vojaštva. V četrtek, dne 31. oktobra se je izvršila na dvorišču velike vojašnice zapisreke zvestobe našega vojaštva novi jugoslovanski državi. V navzočnosti polkovnika in drugih častnikov je dr. Otokar Rybář kot odposlanec krajnega odbora Narodnega Sveta imel nagovor, rekoč: Sedaj ste pripadniki jugoslovanske države, ki bo vaša neodvisna, svobodna domovina. Njej ste dolžni sedaj zvestobo in vdanost. Poklicani ste, da jo branite. K tej domovini spada tudi številno prebivalstvo tržaškega ozemlja, za katero so došli razburilivi dogodki, ki zahtevajo, da tudi naše vojaštvo pomaga vzdrževati red. Apeliral je na vojaštvo, naj se vede mirno in dostojno ter se izogiba konfliktov. Nato je prečital z obiljubno, katero so vojakovi ponavljali stavek za stavkom. Zaključil je z vzklikom: »Živela Jugoslavija!« Vojakovi so zaklicali trikrat »Živio!« Vsi vojakovi nosijo trobojne znake. Pred vojašnico je stala ogromna množica občinstva.

Razpoloženje. Zastave. Četrtek je bil razmeroma miren. Občinstva polno po vseh ulicah. Veliki trg ima sedaj ime »Piazza d'Italia«. Iz prevode po mestu je uprizorila le italijanska socialno - demokratska mladina z godbo in rdečo zastavo, mnogo italijanskih socialno - demokratskih voditeljev je nosilo italijanske kokarde. Na mestni palači se vijejo tri zastave: italijanska trobojnica, tržaška rdeča s helebardo in socialno - demokratska rdeča. Na Lloydovi palači tudi visi italijanska trobojnica. Tekom dneva se je začelo kazati po ulicah vedno več slovanskih barv. Spodtikljaja radi tega nobenega. »Laboratore« poziva italijansko občinstvo, naj nikar ne žali pripadnikov drugih narodnosti. Treba delati na prijeteljski sporazum med obema narodoma. Množica je tuhtala snela kakega zastopalega avstrijskega orla.

Tržaški namestnik je izdal na tržaško prebivalstvo oklic, v katerem pravi, da zapuška Trst in se preseli v Gradec in vabi občinstvo, naj varuje red in mir. Želi mestu dobro srečo.

»Odbor za javni blagor« je izdal na tržaško prebivalstvo oklic, ki pravi, da je neposredni njegov program, da se izvede izločitev Trsta in jadranskih pokrajin iz zveze avstrijske države in prevzame vso civilno in vojaško oblast. Želi, da ne bo nikake škodice in žaljenja oseb in poziva v skupno korist vsega prebivalstva, da priznava avtoriteto »Odbora za javni blagor«. Odbor sporoča sedaj občinstvu, da je prevedeno vsako zbiranje ljudstva na javnih kraji.

Ceho - Slovaki. Ustanovilo se je češko - slovaško vojaško novelstvo v poslopiju Živnostenske banke v ulici Marije Terezije. Nosijo belo - rdeče kokarde. Poveljništvo se je postavilo na razpolago Narodnemu svetu v Trstu in »Odboru za javni blagor«.

V Trstu je danes v splošnem mirno. Mesto je v zastavah. Na mestnem magistratu vise poleg italijanske zastave tudi mesta zastava in socialistična zastava. Vsi orli so odstranjeni. Tudi pri Lloydju je razobešena italijanska zastava, na drugo namestništvu palače ni zastave, na njo je okrašen vhod v palačo z italijanskimi barvami. Dopoldne so v veliki vojašnici jugoslovanski vojak prišli zvestobo državi SHS. Proti večeru je prišlo pred nekaterimi vojašnicami do streljanja, ker so skušali vojak razorožiti nekatere straže, ki so se branile. Odbor za ljudski blagor postopa zelo strogo.

Poveljništvo v Trstu.

Danes se je ustanovila v Trstu iz dveh jugoslovanskih polkov narodna straža ter je prevzel poveljništvo nad njo podpolkovnik Svetlić.

Matko Laginja poverjenik za Istro.

Zagreb, 31. oktobra. Istra se je v upravnem oziru priključila Hrvatski. Vrhovna oblast SHS je imenovala dr. Matko Laginjo poverjenikom za Istro pri hrvatski vladi.

Vesti o izkrcanju ententnih čet.

Dunaj, 31. oktobra. »Arbeiter Ztg.« poroča v svojem večerniku, da je prejel od ravnateljstva avstrijskega Lloydja brzojavno poročilo, da so ameriške čete zasedle Trst in nekaj dalmatinskih pripišiš. Ameriške čete so prispele z Malte.

Naše dogovarjanje z entento.

Trst, 1. novembra. Snoci je poslal tržaški odbor za javni blagor brežično brzojavko v Benetke poveljniku ententnega brodogradnje, ki se glasi: Odbor za javni blagor namerava z ozirom na težavni položaj poslati torpedovko jugoslovanskega Narodnega Vjeća v Benetke, da se dogovori z brodogradnim poveljništvom. Prosimo, da nam pridete nasproti pred Caorle. Odbor za javni blagor.

Ker na to brzojavko ni bilo odgovora, je odbor za javni blagor še enkrat brežično brzojavil, da pričakuje odgovora do 9. zvečer, ker ima enega samega telegrafista za brežično postajo. Dospel je na to odgovor, ki se glasi: »Dobro, prav dobro.« Ob 9. zvečer je došel še en odgovor z besedilom: »Evo odgovora, odboru za javni blagor. Dobro. Jutri zjutraj ob 9. Vrhovno poveljništvo v Benetkah.«

Danes zjutraj ob 7. je odšla torpedovka pod hrvatsko zastavo v Benetke. Poveljnik je poročnik linijske ladje Peter Pavel Vučetić, druga častnik pomorski praporščak Ante Račić. Na torpedovki so 4 odposlanci tržaškega odbora za javni blagor in sicer: Callini, dr. Ferfolja, Samaia in dr. Tomažič. Odposlanci imajo nalogo pogajati se z vrhovnim poveljništvom ententnega vrhovnega brodogradnje v Benetkah predvsem glede prehrane in se definitivno dogovoriti, kaj naj se zgodi s Trstom, ter priklicati ententno brodogradnjo in ententne čete, da skrbje za red in varnost v Trstu in okolici. Dosedaj se torpedovka še ni vrnila. Dopoldne je dospel brežična brzojavka, da je vse v redu.

„Viribus unitis“ torpediran.

Iz Pulja se poroča, da je bil dreadnought »Viribus unitis« torpediran od italijanskega podmorskega čolna ali od kakega nemškega podmornika. Med moštvo ni nobenih izgub.

Pulj, 2. novembra. V Pulj sta prispele na aeroplanih dva italijanska častnika, ki sta se spustila za Puljem na tla ter prišla tudi v pristanišče. V pristani-

šču sta položila na to nekaj min in ker ni nikdo slutil, da je bilo kaj takega mogoče, je zadel »Viribus unitis« na eno izmed teh min in se potopil. Utonilo je pri tem mnogo pomorščakov. Med utopljenimi je tudi novo imenovani poveljnik jugoslovanskega brodogradnje Vuković.

Trgovske ladje na Reki.

Iz Pulja se poroča, da so bile trgovske ladje in nekatere vojne ladje prepepljene iz Pulja na Reko.

Prvi dan jugoslovanske mornarice.

Po neutrudnem delu puljskega Narodnega odbora in po spretnosti in dobri taktiki fregatnega kapitana Metoda Kocha, ki je sedaj že poveljnik jugoslovanske vojne mornarice, se je posrečilo na povsem mirnem način prevzeti v jugoslovanske roke mornarico dne 31. oktobra. Povelje nad mornarico v imenu vrhovne jugoslovanske vlade je bilo prevzeto v noči 30. na 31. oktobra. Pričakovali so dne 31. oktobra nestrno odposlanec Narodnega Vjeća. Prišli so dr. Tresić - Pavičić, dr. Čok in Bukšek. Dr. Tresić - Pavičić je imel pred jugoslovansko zastavo na množico pred pristaniškim admiralatom nagovor, v katerem je rekel: Osemsto let smo robovali Madžarom, sto in stoletja Benečiji, štiri stoletja Avstriji. Ali divna naša zastava se je zopet razvila na tej naši obali in nikdar več se ne zaplete in ne zamota. Pokazite, bratje, da ste junaki in poslušajte svoje vrhovno poveljstvo. Živeli mornarji jugoslovanske mornarice! Nato je prišel obhod mornarjev po mestu. Klicalo se je: »Živela Jugoslavija, Srbija, Pašić!« Pred spredvom so korakali Sokoli. Na brodu »Viribus unitis« je izročil dosedanj poveljnik brodogradnje Horty poveljstvo novemu jugoslovanskemu poveljniku. Akt izročitve in sprejetja so sopodpisali člani zagrebskega Narodnega Vjeća. Ob 5. popoldne je razvil vse brodogradnje zastave v jugoslovanskih barvah, največ hrvatske, potem slovenske in srbske. Zvečer se je zbralo pred Narodnim domom veliko število čeških oficirjev in moštva, ki so zapeli »Kde domov muje«. — Jugoslovanska Narodna obramba poziva občinstvo, naj popolnoma zaupa izbranemu ožjemu mornariškemu odboru. — Dne 31. oktobra ob 5. popoldne je naznanilo 21 strelav iz topa, da je jugoslovanska mornarica v Pulju izobesila zastave v jugoslovanskih barvah. Na puljskem gradu se vije jugoslovanska trobojnica. Nepopisno navdušenje je vladalo v Pulju. Mornarji so poljubljali svojo zastavo in vzklikali: Kako si nam draga! Ako bomo morali umirati, umirali bomo samo za svoje! Vse hiše so bile v zastavah. Množica se je delila v dve skupini: jugoslovansko in italijansko. Vihrale so jugoslovanske in italijanske zastave. Ko so zapeli manifestantje pred municipalno palačo narodno himno »Lepa naša domovina«, se je odprla vsa ogromna množica. Mornarji so napravili popoldne več manjših manifestacijskih obhodov. — Mornarji in vojakovi so sneli avstrijske rožete in postavili na njihovo mesto srbske, hrvatske in slovenske trobojnice. — Nemške in madžarske mornarje pošljejo takoj domov, čeških in poljskih tudi ne bodo zadrževali, marveč bodo mogli oditi, kakor hitro to razmere dopuste.

Pulj, 31. oktobra. Danes dopoldne ob 11. uri 30 minut se je vršila izročitev brodogradnje v velikem salonu dreadnoughta »Viribus unitis«. Sestavili se je protokol, ki se glasi:

Zastopnik, sestavljen v stvari na povelje Ni apostolskega veličanstva, izvršene izročitve, C. in kr. brodogradnje narodnemu odposlanstvu narodnega sveta SHS. Navzoči s strani C. in kr. brodogradnje: c. in kr. komornik in konteradmiral Miklosz Horty de Nagybanya, poveljnik brodogradnje; c. in kr. kapitan linijske ladje in komander Fran Lauffer, poveljnik druge brodogradnje divizije; c. in kr. kapitan linijske ladje Adolf Schmidt, poveljnik prve brodogradnje divizije; c. in kr. kapitan linijske ladje Emil Konek plem. Norwall, načelnik brodogradnje štaba; c. in kr. fregatni kapitan Fran Morin, poveljnik druge flotilje torpedovk. Navzoči s strani Narodnega vjeća SHS: dr. Ante Tresić - Pavičić, dr. J. M. Čok, Ivan Bukšek ter člani krajnevnega odbora Nadko Križ, dr. Lovro Skalier, dr. Mirko Vratović, dr. Marin Krmotić in c. in kr. fregatni kapitan Metod Koch.

C. in kr. brodogradnje ob enem z materialom in zalogami se z ožreznim pridržkom uveljavljata lastninskih pravic nejugoslovanskih držav, oziroma narodov do sedaj obstoječe avstro - ogerse monarhijske s tem izročila Narodnemu vjeću SHS, v Zagrebu.

Pulj, dne 31. oktobra. Podpisli. Zastopniki Narodnega vjeća SHS, so takoj prevzeli brodogradnjo. Dali so častnikom in poveljnikom do 45. ure popoldne časa, da so uredili svoje zadeve. Nato so bile z vseh ladij snete avstrijske zastave in razobešene narodne trobojnice. Potem je moštvo priseglo Jugoslovajli.

Po mestu se je vršil nato ob splošnem navdušenju spredov jugoslovanskih vojakov ter so govorili zastopniki Narodnega vjeća. Popoldne so imeli Italijani manifestacijo in spredov. Proti Jugoslovajli ni bilo nobene demonstracije. Vse se je izvršilo v popolnem redu.

Tekom tistišnega dopoldneva pridejo odposlanci Narodnega vjeća SHS, v Trst, da tudi tam prevzamejo vso bivšo avstrijsko vojno brodogradnjo.

Uradi odsekov narodne vlade SHS v Ljubljani.

Uradi odsekov narodne vlade SHS v Ljubljani se nahajajo v naslednjih poslopijih:

Predsedstvo: deželna vlada; notranje zadeve: deželna vlada; finance: finančno ravnateljstvo; pravosodje: justična palača; kmetijstvo: Kmetijska družba; nauk in bogocastje: deželna vlada; javna dela in obrt: deželni stavbni urad (Turjaški trg); trgovina in industrija: deželni dvorec; prehrana: deželna vlada; promet: južni kolodvor I. nadstropje; narodna obramba: deželni dvorec; zdravstvo: deželna vlada; socialno skrbstvo: kazina.

Poverjenik narodne vlade za jugozapadno obmejno ozemlje.

Zaslišavši poročilo o dosedanjem stanju v Trstu in okolici, je odredila narodna vlada za Slovenijo, priznavajoč kompetenco mirovnega kongresa za ureditev državne pripadnosti spornih ozemelj na Primorskem in v Trstu z okolico posebej, da vodi posle v tem ozemlju kot njen poverjenik dr. Otokar Rybář, ki je v svoji funkciji neposredno podrejen resortnim šefom narodne vlade.

Poverjenik za Koroško.

Narodna vlada je imenovala za svojega komisarja na Koroškem z dalekosežnimi pooblastili urednika »Mira« Frana Smodeja.

Imenovanja pri N. vj.

Zagreb, 1. novembra. Za tajnika Narodnega Vjeća v Zagrebu sta bila imenovana dr. Vlado Čorović in dr. Miloš Martić.

Navodila za sodnije.

Vodstvo deželnega sodišča v Ljubljani je izdalo podrejenim okrajnim sodiščem okrožnico:

Naša domovina je rešena težkih okov, ki so ovirale vsako prosto gibanje, vsako prostoto delovanje. Danes živimo v svobodni in neodvisni Jugoslaviji. V sedanjih težkih časih ima pravosodstvo zlasti nalogo, da krepkopoljno skrbj za javni red in mir ter ščiti zasebno in javno last. Da se doseže ta namen, moramo vsi združiti vse svoje moči, vsak mora žrtvovati vse svoje sile. Nikakor ne zadostuje, da posameznik stori samo svojo dolžnost, da ravna samo po naročilih in navodilih svojih predstojnikov. Birokratizem, ki je okuževal vsa oblastva stare Avstrije in le veliko pripomoček njeni propasti, naj izgine. Vsak uslužbenec naj v svojem delokrogu pokaže, da je svobodno misleč sodržavljan in sodelavec in ne samo mrtvo kolo v državnem stroju. Vsako nepotrebno pisarenje naj se opusti, prava beseda o pravem času in na pravem mestu izda več, kakor strogi dekreti in dolgovorne naredbe. Nikdo pa naj ne ruši discipline, ki je danes bolj potrebna kot kdaj. Medsebojno zaupanje naj vlada med nami, saj smo vsi enakopravni, prosti državljani. Pozabiti pa ne smemo, da imamo vso oblast od ljudstva, da moramo zato vedno paziti na blaginjo ljudstva, da se trudimo pridobiti polno zaupanje ljudstva, kajti le tako bo naše delo imelo uspeh in ga bomo opravljali brez težkoč. Nepotrebno se mi zdi, opozarjati še posebej na obliko obveščanja z ljudstvom, saj smo vsi sinovi istega naroda, ki je, kakor dokazujejo zadnji dnevi, kulturni narod. Bodoče vedno stvarni, nikdar se ne dajmo zapeljati od strasti.

POZIV SODNIM USLUŽBENCEM. NAHAJAJOČIM SE V VOJNI SLUŽBI.

Vsi sodni uslužbenci, ki se nahajajo v vojni službi v Ljubljani, se pozivljajo, da se nemudoma zglase pri vodstvu deželnega sodišča v Ljubljani, da si varujejo svoje pravice.

Parlamentar pri Narodnem Svetu v Ljubljani.

Danes ponoči je dospel v Ljubljano od umikajoče se soške armade parlamentar stotnik Luther, da se dogovori z Narodnim svetom glede umika čet s fronte.

Vojaštvo v Celju v naših rokah.

Celje, 1. novembra. Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Celju je prevzel tudi vojaško oblast. Nekaj nemških častnikov je odšlo, drugi so položili obiljbo v roke predsednika pokrajinskega odbora Narodnega Sveta. Danes popoldne je odsek Narodnega Sveta v Celju zbral vse vojaštvo v Celcu, Pletrovčah, Teharjih in Starih ter je zaobljubil na jugoslovansko armado.

Prevzetje poslova dose-danje c. kr. dež. vlade v Ljubljani.

Potem, ko se je bila nova vlada za slovenski del države Srbov, Hrvatov in Slovencev predvčeršnjim ob 7. zvečer slovesno proklamirala raz balkona deželnega dvorca v Ljubljani, so se ob 9.

Tudi pri nas se je praznoval narodni praznik nad vse slovesno. Pričeli smo s sv. mašo, no kateri se je g. kaplan v lepi besedi spomnil rainega dr. Kreka, prvoboritelja A. Korošca ter prevzvišnega knezaškofa, katerim smo veliko hvalo dolžni in katerih imena bodo z velikimi črkami zapisana v zgodovini slov. naroda. Po govoru se je zapela zahvalna pesem, na kar so vrle sodražke mladenke intonirale v cerkvi »Leno našo domovino«, katero so vsi udeležniki stope bili. Bil je gniljiv prizor! Po maši bil je velik slavnostni sprevod pri udeležbi »Sokolac, »Orlac« z zastavo, pri petju navduševalnih pesmi in katerega sprevoda so se tudi tukajšnji Rusi udeležili. Po končanem sprevodu imel je tukajšnji g. nadučitelj vznesen nagovor na zbrano občinstvo na kar je drugi govornik prav primerno predaval o pomenu nove države. Ves trg je bil z zastavami okrašen, videl si same radostne obraze. Ljudstvo je prišlo v velikem številu in se je nabralo za »Narodni svet« 1200 kron. Tukajšnji »Nemci« so postali skrajno pohlevni, a vedo naj, da bodo leta in leta pretekla preden se bodo njih dejanja pozabila. Zakličemo jim sosebno županu — absolutistu A. Lovrenču: Proč od vseh javnih mest!

to prav hitro, sicer vas bo de ljudstvo samo sramotno zapodilo!

Narodni odbor v Kranju se je sestavil 27. oktobra. Ožilje odbor: predsednik Ciril Pirc, podpredsednik dekan Anton Koblar, tajnik dr. R. Marn, blagajnik dr. J. Kliner, namestnik odv. konc. Fr. Semrov.

Manifestacija v Radomlju. Dne 10. novembra t. l. v prizori družbo »Jugoslavija« manifestacije slavje s sledečim sporedom: 1. Točno ob 2. igra »Deseti brat«. 2. Slavnostni obhod: a) šolska mladina z zastavo; b) godba; c) trobojnica, za katero korakajo odbori občinskega Narodnega višja in Narodne obrane; d) pevci društva »Jugoslavije«; e) obdinstvo v narodnih nošah; f) vsi drugi. 3. Plo se bo: Hej Slovenci. — Lepa naša domovina. — Kde domov mu. — Triglav. 4. Prosta zabava v vseh prostorih g. Jermana. K obilni udeležbi vseh okoličin in domačinov, zlasti v narodnih nošah vabi odbor. Cisti dobitek je namenjen za gladno, osirotelo jugoslovansko dečo.

Narodna čitalnica v Celju se je mogla po dolgih štirih letih spet preseliti v svoje društvene prostore v prvem nadstropju Narodnega doma. Tam so članom na razpolago časopisi od 12. ure popoldne do 8. ure zvečer. Kdaj je odprta knjižnica, se članom naznani v razglasom v društvenih prostorih.

Občni zbor »Celjskega Sokola« se vrši v soboto, dne 2. novembra ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Udeležite se ga. — Odbor.

Nemiri na Dunaju.

Dunaj, 31. oktobra. Pri večeršnjih demonstracijah so demonstranti oropali neko trgovino modnih predmetov v III. okraju, neko kavarno v III. okraju in neko trgovino z optičnimi predmeti na Alzerici.

Dunaj, 31. oktobra. Danes so bile izdane vsled večeršnjih izredov izredne varnostne odredbe. Ob 3. uri popoldne je bil zastražen cesarski dvor z vsemi prehodi in dvorišči. Vojaške straže na cesarskem dvoru so znatno ojačene.

Dunaj, 30. oktobra. (Kor. urad.) Današnji dan je v splošnem potekel brez izredov. Proti sedmi uri zvečer so se pred deželno hišo vršile manifestacije. Velik del udeležencev je potem odkorakal pred parlament, kjer so se vršili nagovori in se je razvila rdeča zastava. Do živahnih manifestacij je prišlo pred vojnimi ministrstvom. Tudi kakor na posameznih drugih mestnih krajih je nezorna mladež porabila priliko za neporednosti. Glavna množica udeležnikov na počenja mladosnih zlikovcev ni podpirala.

Cesarske naredbe v Avstriji.

Dunaj, 31. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Njegovo Veličanstvo cesar je dovolil, da se smejo častniki in častniški aspiranti vojske, c. kr. dež. bramb. oziroma črne vojske ter orožništva, ki so v zaledju in imajo domovinsko pravico v deželah, za katere so se ustanovili narodni sveti, ako za to prosijo, dotičnim narodnim svetom dati na razpolaganje v namen, da službujejo v korporacijah, ki se ustanovljajo ali so že ustanovljene za vzdrževanje javnega mira in reda in so po vojaško organizovane. Častniki smejo nositi za novo službo predpisane uniforme ali oznake. Prošnje dotičnih častnikov se morajo predložiti neposredno vojnemu ministrstvu. Njegovo Veličanstvo je že dovolilo, da smejo vojaška oblastva osemam iz moštva, ki za to prosijo, dovoliti vstop v zgoraj označene po vojaško organizovane korporacije.

Dunaj, 31. oktobra. (Kor. urad.) (Uradno.) Vsem osebam, ki prestopajo v vojni inletnišcah kazni na prostosti zaradi hudodelstva ogledovanja ali drugačnih zoper vojno moč države naperjenih dejanj (§ 321. do 330. vojaškega kazenskega zakonika), zaradi hudodelstva veleizdaje (§ 334. voj. kaz. zak.), sokrivde na veleizdaji (§ 336. v. k. z.), razžaljenja Velikanstva (§ 339. v. k. z.), razžaljenja članov cesarske hiše (§ 340. v. k. z.), motenja javnega mira (§ 341. v. k. z.), vstaje (§ 344. v. k. z.) in pulta (§ 349. v. k. z.) ali pa zaradi pregreške zoper javni mir in red (§ 531. do 561., 564., 565. in 567. v. k. z.), dokler se ne ukrene drugače, podeli pretrganje kazni. Osebe, ki so zaradi takega zgoraj navedenega kaznivnega dejanja v preiskovalnem zaporu, je takoj izpustiti na svobodo. Osebam, ki so v preiskovalnem zaporu zaradi hudodelstva dezercije (ubega), se prenehata kazni podeli le tedaj, ako se poleg izkaze kot delen pojav narodnostno - političnega gibanja. Osebe, ki se v preiskovalnem zaporu nahajajo zaradi take dezercije, je izpustiti na svobodo. Predstojatelje odredbe veljajo zlasti tudi za prehodna taborišča Wieselburg an der Erlach in Kenvermeß. Kazenski slučaj, pri katerih konkurira drugo, kazenski zakonik kaznuje hudodelstvo, za pretrganje kazni ali za izpust v preiskovalnega zaporu ne prihajajo v poštev. V označenem smislu potrebni ukrepi se morajo izvesti brez odloga.

Iz nemške Avstrije.

Stajski dobrobitni odsek in vojaštvo. Stajski dobrobitni odsek je sklenil, da se ima vojaštvo po vsej deželi pokriti njemu in stopiti v njegovo službo. Vsled tega na Stajskem ne bodo ustanovili narodnih gard. Na Stajskem smejo vojaški nositi ravnar črno - rdeče - rumenih trakov kot znak tudi barve drugih narodnosti, živčih v deželi. Dobrobitni odsek pravi, da je podrejeni nemškemu državnemu svetu na Dunaju. Samo v gospodarskih in prehranjevalnih vprašanjih hoče nastopati samostojno. Za Srednje Stajsko se je ustanovil obnem nemški Volksrat, ki je izdal svoje oklice tudi v »Marburger Zeitung«. Stajski dobrobitni odsek vztraja torej očitno pri kronovinskih mejah ter misli, da se mu bodo tudi slovensko - stajski vojaški pokorili. V ostalem se hoče ločiti od ostale Nemške Avstrije v vseh vprašanjih prehrane, ker upa na ta način prihraniti zase zaloge živil, ki prihajajo iz Spodnje in Srednje Stajške. Naši prehranjevalni odsek in pokrajinski odbori Narodnega sveta imajo dolžnost, da preprečijo te napade Stajškega dobrobitnega odseka ter se morajo zave-

zati, da so v vseh vprašanih podrejeni edinole Narodnemu svetu v Ljubljani in Narodnemu Vijeću v Zagrebu.

Nemško - avstrijska vlada. Dne 30. oktobra se je vršila volitev vlade v Nemški Avstriji. Pri volitvi predsednikov je bilo odločeno 163 glasov. Izvoljeni so bili: dr. Dinghofer s 157 glasovi in Hauser ter Seitz vsak s 163 glasovi. V državni svet so bili z vsemi 163 glasovi izvoljeni: Abram (namestnik Resel), Adler (namestnik Ellenbogen), Bächle (namestnik Jerzabek), Domes (namestnik Renner), Fink (namestnik Loser), Freissler (namestnik Licht), Josip Mayer (namestnik Iro), Miklas (namestnik Wollek), Omer (namestnik Friedmann), Pacher (namestnik Bodirsky), Schöpfer (namestnik Guggenberg), Scheuwohl (namestnik Prisching), Seliger (namestnik Glöckel), Steinwender (namestnik Luchs), Stöckler (namestnik Gruber), Sylvester (namestnik Marchl), Teufel (namestnik Pantz), Urban (namestnik Waber), Waldner (namestnik Herzmansky), Wolf (namestnik Kroy).

Na Dunaju je imel 30. t. m. nemško-avstrijski državni svet polnodne sejo, v kateri se je bavil z vojaško organizacijo nemško-avstrijske vojske ter sklenil ustanoviti vojaške svete.

Nemško-avstrijsko ministrstvo.

Dunaj, 31. oktobra. Nemško - avstrijski državni svet je imenoval za vodstvo zunanjih zadev poslanca dr. Adlerja, za vojaštvo poslanca Mayerja, za notranje zadeve dr. Matajo, za nauk Paherja, pravosodje dr. Röllera, za finance dr. Steinwenderja, za poljedelstvo Stöcklerja, za industrijo, obrt in trgovino dr. Urbana, za javna dela Zerdika, za promet Jukla, za ljudsko prehrano dr. Löwenfeld - Rus, za socialno skrb Hanusa in za zdravstvo dr. Kaupa.

Donavska flotila.

Dunaj, 1. novembra. Donavska flotila stoji ob Dolenji Donavi v boju na strani čet generala Kövessa. Moštvo zapišča ladje ter je ostalo samo madžarsko moštvo na njih. Samo na ta način, da se je oddala donavska flotila Madžarom, jo bo morda se mogoče rešiti.

Ubežni nadvojvoda.

Dunaj, 31. oktobra. »Der Abend« poroča, da je nadvojvoda Leopold Salva s svojo rodbino na 10 avtomobilih zbežal v Švico. Pri tem ga je podpirala policija. List zahteva, da naj nova nemška avstrijska vlada skrbi za to, da se prepreči, da bi privatno premoženje izginilo v inozemstvo. Tudi drugi vojni dobikarji bodo posnemali nadvojvoda. Zato zahtevajo Nemci, da naj stori novi državni tajnik za notranje zadeve vse potrebno, da se meje strogo zastražijo in da se tako zavlačenje premoženja prepreči. Naj gre pri tem za kakega Rotschilda, za kakega nadvojvoda Friderika, kakega milijonarja Kestraneka, Reizesa, ali za kardinala Piffila.

Revolucija v Budimpešti — Tisza ustreljen.

Budimpešta, 31. oktobra. Oddelek uporniških vojakov so korakali danes skozi mesto. Prišli so tudi do vile grofa Stefana Tisze, ki jo je stražilo 6 orožnikov. Vojaši so razorožili orožnike ter vdrli v vilo. V foierju vile jim je prišel nasproti grof Tisza sam. Vojaši so ustrelili na nega ter je bil težko ranjen v trebuh in je kmalu nato umrl.

Karolyi ministri pred sednik.

Dunaj, 31. oktobra. Tekom večeršnjega in današnjega dneva so se primerili v Budimpešti velikanski izredni prišli do bojev med vladi zvestimi četami in četami madžarskega Narodnega sveta, ki so trajali do 2. ure ponoči. Maršbataljoni, ki bi se imeli odpeti z vzhodnega kolodvora, so bili pridržani in so se stali na razpolago Narodnemu svetu. Poslonje štacijskega poveljstva je bilo prevzeto od Narodnega sveta, ravnatelj tudi glavna pošta. Ves brzojavni promet je ukinjen. Vojaši, ki so bili iznuščeni iz zaporov, so pretepli svoje ječarje. Ob 2. uri zjutraj je došel krajevni poveljnik budimpeštanski gen. Barkonvi pri Narodnem svetu in izjavil, da ga sicer vrže vojaška prisega, da se mora na silo ukloniti. »Ta trenutek sem vnetnik svojih vojakov in polagam vojaško oblast v roke Narodnega sveta.« Kasneje je prevzel narodni svet tudi vojaško policijo, donavsko flotilo in celo celotno javnih poslopij in uradov. Za notranje ministrstvo je bil imenovan posl. Abraham, ki je takoj odstavil budimpeštanskega višjega mestnega poglavarja dr. Sandorja. Narodni svet je javil obdinstvo, da je prevzel vlado grof Karolyi. Vse mesto je v zastavah, obdinstvo in vojaštvo je okinčano z belimi cvetkami. Policijska ura za gostilne je bila nadaljšana do 12. ure, prodaja alkoholičnih piščal na strogo prepovedano. Narodni svet je prenovdal osebni promet na železnih. Dovoljeno je prevažanje živil. Izvoz živil na je prepovedan. Iz teče so oprostil med drugim tudi Leitnerja, ki je pred kratkim napravil atentat na Tiszo. Socialna demokracija je izdala oklic, ki se pričeta z besedami: Revolucija je ustvarila, bodite edini! Delavci so ustvarili danes v Budimpešti za cel dan delo, tudi električna železnica ne vozi. Obdinstvo demonstira po ulicah s klici: Živio Karolyi, živila republika!

Samostojna ogrska armada.

Budimpešta, 31. oktobra. »Budapesti Hirlap« poroča, da je kralj odredil ustanovitev samostojne ogrske armade pod poveljstvom nadvojvode Josipa.

Vojne vesti. Belgrad v srbskih rokah.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. oktobra. (K. u.) Armadno višje poveljstvo je že 29. t. m. zarano po parlamentarnu stopilo v stik z italijanskim vojnim vodstvom. Hotelo je, da ne ostane nepoljubno nobeno sredstvo, s čigar pomočjo bi se dalo izogniti nadaljnim brezkoristnim krvnim žrtvam, bi se dale ustavit sovražnosti in bi se dalo doseči premirje. Italijansko višje poveljstvo je napram temu koraku, ki so ga ravnali najbolj si nameni, izprva kazalo očito odklanjanje vedenje. Šele 30. t. m. zvečer je mogel pehotni general pl. Weber z odposlanci spoznamo z italijanskim višjim poveljstvom prekoračiti bojno črto, da uvede pogajanja. Če se tudi na italijanskem bojišču nadaljuje vojne grozote, se potemtakem mora krivda in odgovornost pisati edinele na rovaš naših sovražnikov.

Dunaj, 1. novembra. (Koresp. urad.) Na Beneškem se nadaljuje izpraznjenju premikanja.

Na jugo - vzhodu so naše glavne čete dospole na donavski severni breg. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. oktobra. (K. u.) Zapadno bojišče. Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta: Pri Somergemu ob Lysi smo zavrnili delni napad Belgicev. Južno od Escaute ter v Mormalskem gozdu od časa do časa artiljerijski ogenj in manjši pehotni boji. Vojna skupina nemškega prestolonaslednika: Sovražni napad na prekop južno od Cattillonu se je izjalovil. Južno od Oise smo zar. zjut. odvrgli lute francoske napade. Vzhodno od Landfayja se je pri tem posebno odlikoval rez. pp. št. 270. Izjalovili so se tudi večkrat opetovani sovražni napadi, ki so se vršili do večera po obnovljenem učinkovanju z ognjem in ob uporabi mnogih oklopnih voz. Kjer se je nasprotniku posrežilo, da se je mogel začasno ustaliti v naših črtah, so ga naši protisunkni vrglj zopet nazaj. K uspešni obrambi oklopnih voz so zlasti pripomogli druga stotinja pp. 444. stotinja metalcev min št. 464 in 465, rez. polk št. 7 (zlasti podčastnik njegove 4. baterije Kokowski) ter podnadredni Hornstein od 2. baterije rez. polk št. 567. Na bojišču med Nizijem le Comte in Aisno je bojevanje ostalo živahno. Severo - zapadno od Herpvia smo zvečer odvrgli ponovne močne sovražne napade. Vojna skupina generala von Gallwitz: Ob obeh brezovih Moze se je artiljerijski boj okrepil. Letalci so bili večerj posebno delavni. Sestrelili smo 58 sovražnih letal in 2 prveznice balona. Poročnik Dier je dosegel svojo 35. nadzorovani Antifarth svojo 30. in poročnik von Hauptmann svoje 25. zmagov v zraku. — Šef gen. štaba armade na bojišču.

Berlin, 1. novembra. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta: Na Flandrijskem je sovražnik povzel svoje velike napade. Med nizozemsko mejo in Deynzejem so Belgijci in Francozi udarili na fronto ob Lysi, zlasti na naša območja na Lysiem zapadnem bregu. Ob obeh straneh Somergema smo v protinapadu zopet vzeli začasno izgubljena območja, na ostali fronti smo sovražnika zavrnili pred svojimi črtami. Rezervna pešpolka št. 57 in 79 sta se v teh bojih posebno odlikovala. Glavni napad so izvajali Angleži in Francozi med Deynzejem in Skaldo (Schelde). Južno od Deynzeja, pri Zulteju in Ousseigchemu, je nasprotnik vdril v naše črte. Južno od Deynzeja so bataljoni 2. divizije gardne pehote v družbi Hiltzirskega polka št. 80 nasprotnika, ki je udaril čez cesto Deynze - Cruysshuuten, vrgle nazaj. Ob obeh straneh Ousselgema so zadaj razpostavljene bojne čete napad obustavile pred našimi artiljerijskimi črtami. Čete, ki so se borile severno od železnice v Kortryk in ki so nasprotnika zavrnili pred svojimi črtami, smo tekom dne vzeli na višine ob obeh straneh Nokereja, da se obrani stik s sosednimi skupinami. Zvečer so se boji končali zapadno od ceste Deynze - Cruysshuuten in na višinah v črti Nokere - Keerkove, torci 1—3 km vzhodno od naše stare najsrednejše stražne črte. V Escautini nižini je nasprotnik nadaljeval rušenje selišč. Mesta Tournay, Valenciennes in Peruwelz leže pod angleškimi ognjem. Ob obeh straneh Le Quesnoya in Landrelesa živahno tonovski in polzovodno delovanje. — Vojna skupina nemškega prestolonaslednika. Na višinah ob Aisno severo - zapadno od Chateau - Porolena je topovski boj zadobil velikansko silo. Sovražnik je svoje napade severo - zapadno od Herpvia nastavljal s svežimi silami. Zopet so se izjalovili ob težkih sovražnikovih izpahih. Meklenburški grenadirski polk št. 89, hanseatski polk št. 75, polka št. 230 in 231 50. rezervne divizije so nosili glavno breme teh bojev in so, krenko podpirani po svoji artiljeriji, dočela odbile sovražne napade. Gardni kiralzski polk ter huzarska polka št. 8 in 11 so se ond zadnje dni zopet posebno odlikovali. — Vojna skupina generala von Gallwitz. Na Mozinem vzhodnem bregu podnevi živahno delovanje artiljerije. — Južno - vzhodno bojišče. Nemške čete so se ob obeh straneh Belgrada in Smedereva umaknile na donavski severni breg. Prehod čez Donavo se je izvršil, ne da bi ga motil nasprotnik. — Prvi generalni kvartirni mojster: Groener.

Najnovejše vojaške vesti.

Zračno brodovje v Jugoslaviji je naraslo na 17 jednot. Od teh je od večerj stacioniranih 15 pri Divarji, sedaj brez nosadke, ker so se častniki odjedali odtod na železnici. Eno je obiskalo Cerknico in v proslavo proglasitve narodne vlade SES, je bil letalo osmoliti neroti. Poleg tega je eno letalo v bližini Sv. Križa pri Ljubljani dano na razpolago pogrebemu zavodu stolnega mesta.

Maršal Borojević išče na begu priljage. Iz Vrbe ob Vrbskem jezeru na Koroskem grozi danes živl od Narodnega Vijeća v Zagrebu za

svojo izstradano vojsko. Včeraj je bil poraženi general še ošaben: Narodno Vijeće ga je prosilo, da naj usmeri slovenske polke v Jugoslavijo. Odgovoril je, da so zani merodajna samo povelja najvišjega c. in kr. armadnega poveljstva. Mož prihaja k pameti in se vidno demokratizuje: ker danes se že brzojavno obrača do »Slovenscher Nationalrat« s prošnjo, da mu Jugoslavija pripomore do njegove priljage, ki je izgubila pravo direkcijsko.

Predor Jesenice - Podrožica je polkvaril na umiku neki avstrijski polkovnik. Upati je, da poškodba ni velika.

Situacija pri umikanju: skozi Ljubljano hodijo posamezni vlak, nabito polni znotraj in na strehi. Na begu so v prvih vrstah častniki, ki skušajo v avtomobilih odnesti pete. Sreča jim v tem pogledu ni posebno naklonjena. Etapne čete so dosegle v petek zvečer v splošnem črto reke Soče, nekateri oddelki se pojavljajo že v vipavski dolini, na goriškem Krasu in severno od Sv. Lucije. — Vse je v popolnem razsulu, ni več govora o poskusu kake obrambe. Lačni, razčepani, po večini brez orožja blodijo pod vodstvom podčastnikov po dolinah. Gorje, kadar se v njih oglašajo glad. Tolpe ropajo po postajah. Občine pripravljajo narodno obrambo!

Prvi mednarodni razgovor narodne vlade. Prometni minister nove avstrijske - nemške republike Seitz je odposlal danes zjutraj svojega zastopnika v Ljubljano, da se pogaša z oddelnim predstojnikom za promet glede ureditve redne prometne službe na črti Trst - Dunaj.

Za občinske narodne obrane. Snuje jih brez odlašanja. Izstradano vojaštvo je nevarno, ropa in požiga. Ne obračate se za pomoč na Ljubljano, ampak delajte po svojemprevažem interesu. Ostaniti torej zato pri udarku in na svojo pobudo. Ljubljana nima niti toliko čet, da bi lahko zanesljivo zastržila mostove, kolodvore, žilvilske magazine itd.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 30. oktobra. (Kor. urad.) Italijansko vojno poročilo z dne 29. t. m.: Nasprotnik je bil prisiljen opustiti svoje postojanke na višinah levega Piavega brega. Od naših energično zasledovan, se je umaknil. Osvoboženi so Valdobbiadene, San Pietro di Barbozza, Farra di Soligo, Pieve di Soligo, Collalto, Refrontolo, Mareno di Piave in Fontanelle. Zjutraj so naši oddelki zasledovali nasprotnika, ki je v zrak pognal mostove čez Fontanelle ter vkrakale v Canegliano. Na severu so naše čete na Piavinem desnem bregu po živahnem boju prekoračile potok Calcino. V okolišju Grappe se vrše trdi boji. Od tam javljajo več tisoč vietnikov. Število vpljenih topov znaša 150. Med njimi je več topov težkega in srednjega kalibra.

Italijansko uradno poročilo z dne 31. oktobra naznanja, da je uspel Italijanov vedno večji. Sovražnik se umika in upira. Češko - slovaške čete sodelujejo pri preganjanju. Do 31. oktobra so Italijani vjeli 50.000 mož in vplenili 300 topov.

Kapitulacija Turčije.

Berlin, 30. oktobra. (Kor. urad.) »Vossische Zeitung« izve nastopno o pogojih turške kapitulacije: Carigrad naj se entanti prenuisti kot oporišče njegova brodovja. Dardanelske trdnjave se morajo porušiti. Batum in Baku se morata predati antanti. Častniki in vojska antantnih armad, ki so turški vietniki, se morajo izročiti antanti. Arabski četki, ki so se v Hedžasu in v Jemenu borili zoper Angleže, morajo položiti orožje.

Kapitulacija v Mezopotamiji.

London, 31. oktobra. Poveljnik turške armade v Mezopotamiji se je z najboljšimi deli svoje armade vdal.

Politične vesti.

— Iz Budimpešte. Narodni Svet obvlada notranje mesto. V zunanjih delih mesta vzdržujejo delavci red. Minister je odredil, da morajo vse civilne in vojaške osebe takoj oddati vse orožje in municijo.

— Imenovanje bivše avstrijske vlade. Bivša avstrijska vlada je imenovala za voditelja ukrajinskih glavarstev v Slovenski Bistrici dr. Marka Ipavica, za Brežice Riharda Koropecja, za Mozirje Kasperja Lipovška, za Ljutomer dr. Vaupotiča, za Konjice Karla Trstenjaka. Vodstvo taborišča v Wagni naj prevzame komisar Burghauser. Ta imenovanja seveda nimajo nobene veljave.

— Slovensčine se že učijo! Iz Beljaka se nam poroča: Nemškonačionalnega uradništva, ki stoji na Koroskem sploh na čelu vsake protislovenske agitacije, zadnji dogodki čisto nič niso izpametovali, kar sledi tudi iz tega, da prireajo dan za dnevom posvetovanja in zborovanja, na katerih snujejo v zvezi z nemškutarskimi poglavarji načrte, kako kljubovati velikim spremembam, ki sledijo svetovnim dogodkom in utedejo popolnoma razdejati ves nasilni. Slovence ubijalni vladni sistem tako, da ne bo kamen na kamnu ostal. Dočim se ti ljudje opriemajo še za vsako bilko in še pričakujejo rešitve od že pohabljenе Nemčije in od pod njih protekturatom snujočega se »Landrata«, v katerem bodo imeli tudi koroški nemškutarji glas in besedo, je opazovati, da domače meščansko prebivalstvo sodi bolj trezno. Veliko je namreč že takih, ki so popolnoma prepričani, da bo spadal Beljak pod Jugoslavijo, kar je povsem umerno, ker leži mesto na slovenskem ozemlju in ima po veliki večini slovensko okolico, brez katere Beljak sploh ne more obstati. Računajoč s tem dejstvom, so se nekateri meščani že sedaj oprijeli skrušenosti slovenščine ter si nabavljajo Sket-Podbojeve slovarčke in druge pomožne knjige za slovenščino. Tako prihaja toli zaničevani in brezpravnemu jeziku slovenski tudi na Koroskem.

škem vedno bolj do veljave. Je tudi znak, da stoji Jugoslavija že na obzorju!

Vesti iz primorskih dežel.

Povišak plače učitelja na Istri U očkvanje Previšnje sankcije doznatičiče se aktivnim i umirovlienim učiteljima u Istri počasni od 1. novembra t. g. povišak plače, odobren od Zemaljske Uprave Komisije za Istru.

Obnovitev Goriske pod avstrijsko vlado. Pišejo nam z Goriskega: Poslanec Fon je pral avstrijskega ministra, zakaj so ustavljena vsa obnovna dela na Goriskem. Minister mu je odgovoril, da ničesar ne ve, da bi se bilo delo za obnovitev ustavilo. Mož je govoril popolnoma resnico, ker ako se ni z obnovitvijo pričelo, tudi ni mogel vedeti ali se je ustavilo. Poslalo se je sicer nekaj starih obnemoglih invalidov na Gorisko, ali kako naj ti ljudje kaj store. Poslalo se je tudi precej živine, da bi se ljudstvu pri gradbi pomagalo. Poslali so veliko volov in konj, a ti so bili tu le, da so se pasli, in moštvo da je pokosilo poleti seno, spravilo za se in ako je kmet prošil za kao vprego, je ni dobil. Imelo se je polno izgovorov, samo, da niso napravili tega, kar bi bilo kmetu vstrezalo. Posebno pa na »veleizdajalec« so imele oblasti posebno piko. Vsa trenska oblastva so imela »Befehl« in vse avtomobilne kolone, da tem in tem, imenoma navedenim, ne smejo dati nikake vprege, avtomobila, deske, in sploh ničesar, kar bi ti veleizdajalci potrebovali. Taka je bila zbornica, da naše hiše ostanejo še za naprej podrtje.

Kdo ve kaj? Kdor izmed vietnikov, ki so se vrnili iz Rusije, ve kaj o Stefanu Pericu 97. p. rojenem leta 1888. v Novi vasi pri Opatnem selu na Goriskem, naj blagovoli sporočiti njegovevo očetu Valentinu Pericu, sedaj beguncu pri Kapeli, poštar Radenci na Stajerskem. Istotako se prosi za poročilo o Andreju Pericu pošt. 17. ki se je bil zadnjič oglašil 9. oktobra 1916. z južnega bojišča in se od takrat ne ve nič o njem. Široki se povrnejo.

Dnevne vesti.

— Slovenski uradni jezik. Ker se je Narodno Vijeće z dnem 30. pr. m. proglasilo za vrhovno oblast v vseh jugoslovanskih krajih, se je pri vseh državnih uradih v Ljubljani uvedel slovenski uradni jezik. Isto naj store vsi uradi v drugih slovenskih krajih.

— Narodni davek. Vinko Majdič, veleindustrialec v Kranju je daroval 50.000 K.

— Za Narodno vijeće so nabrali svatje pri vjenčanju gospoda Milana Stubelj z gospodično Penco Rus - Kosakovo na Podgabu 530 K.

— Darilo. Bivši deželni predsednik grof Attems je podelil vodstvu dnevnih zavetišč znesek 500 K, da ga porabi v poljubne namene.

— Iz odbora Kranjske deželne gasilske zveze. Odbor Kranjske deželne gasilske zveze je v svoji seji dne 31. oktobra t. l. sprejel soglasno nastopne predloge. 1. Kranjska deželna gasilska zveza stavlja svoje moči na razpolago Narodnemu Vijeću v Zagrebu oziroma Narodnemu Svetu v Ljubljani. 2. Kranjska deželna gasilska zveza poziva vsa učlanjena gasilna društva, naj po vseh svojih močeh podpirajo delo »Narodne Obrane«. Za svojega zastopnika v odboru Narodne Obrane izvoli poslovodjo Frana Lavtizar. 3. Odbor Kranjske deželne gasilske zveze je pripravljen stopiti v stik z odborom Slovenske deželne gasilske zveze v svrhu skupnega, složnega in enotnega delovanja, na polju gasilstva. Poslovodja Fran Lavtizar se pooblašča, da vse potrebne predpraprave takoj dogovori s poslovodjem Slov. dež. gas. zveze Franom Barle. 4. Deželni odbor kranjski oziroma Narodna vlada se nujno naprosi, naj z ozirom na negotove denarne razmere dogovorno z obema deželnima gasilskima zvezama takoj razdeli deželni gasilski sklad med vsa slovenska gasilna društva, da poplačajo svoje dolgovce.

— Red in mir se morata vzdržati do konca. Veliko je navdušenje, dogodki so tako nagli in dalekosežni, da jih trenutno niti poimeti ne moremo. Zato pa treba obvladavati samega sebe v vsej potrebi meri. Dajmo duška svojemu veselju, dosegi svetlega celja v polni meri, toda bodimo preudarni, vedno imejmo pred očmi, da vsak graje vreden dogodek bi nas le poniževal. Mi pa počemo poniževanja, ker smo povisani in osvobodeni. V Jugoslaviji vlada red in trezno navdušenje. V tem znamenju pričujemo svobodno življenje.

— Militarizacija obratov, ki so bili izstavljani pod vojno datatvni zakon, odpravi z današnjim dnem Narodna vlada SES. v Ljubljani, sicer si pridružuje vrhovno nadzorstvo nad vsem temi podjetji. Lastniki so odgovorni za nemoteno nadaljevanje obrata. Vojaški vodje ostanejo do preklica kot civilni funkcionarji narodne vlade v službi in posredujejo med delodajalci in delavci. Pritožbene komisije imajo vnaprej reševati spore v imenu narodne vlade. Delavstvo, ta sprememba nastopi v Vašem interesu, ostane torej zato pri rednem delu in podpirajte z vsemi močmi produkcijo! — Ing. V. Remec, poverjenik za javna dela in obrt.

— Poziv. Iz občinstva se čuje klic, da naj vsi učitelji, profesorji, odvetniški kandidati vstopijo v narodno obrambo, da organizirajo mladino. Mladini naj se nato strogo prepove zbirati se v grupah na cestah.

— »Novice« prenehajo. »Novice« so naznanile v svoji večeršnji številki, da prenehajo izhajati, ker sedaj, ko se preureja domovina, nočejo delati vtisa, da v teh velikih trenutkih gojijo sploh kako opozicijo.

— »Domovina« radi tiskarskih in uredniških težkoč ta teden ni mogla iziti. Drugi teden izide redno.

— Opomba. V četrtek smo priobčili daljšo pesem »Tabor« brez imena avtorja. Zložil je to pesem g. Engelbert Gangl.

— V poasntev k raznim noticam v naših časnikih naj občinstvu služi dejstvo, da Albert pl. Levičnik, deželnosodni svetnik v Ljubljani, ni identičen z v časnikih večkrat imenovanim a. kr. stotnikom - avditorjem, bivšim a.

kr. okrajnim sodnikom in pred kratkim tudi za ljubljano imenovanim c. kr. deželosodnim svetnikom g. Valentinu Levčnikom.

— **Stavnanje** in mesečne sobe. Vse one stranke, pri katerih so stanovanjske častniki in so imeli bodisi cela stanovanja ali posamezne sobe in one stranke, ki prostovoljno oddajo sobe za nastanitev, se nujno naprošajo, da se zglasijo v mestnem vojaškem nastaniteljskem uradu (magistrat, Mestni trg 27/III.), ker se rabi veliko sob za slovenske častnike 17. pešpolka, polka gorskih slušcev itd.) in eventualno pozneje za entente častnike. Uradne ure od 8. zjutraj do 6. zvečer.

— **Novomeški uradi** in Jugoslavija. Pišejo nam: Večina novomeških uradov se je brez posebnega pritiska sprijaznila z novimi razmerami. V proslavo narodnega praznika so razobesili slovenske trobojnice: kolodvor, postaja, pošta, okrajna sodnica, davkarja, orožniška postaja, poveljstvo za prodajo konj. Brez zastav sta se postavili: okrajno glavarstvo in seveda pl. Garzerolijev okrajni sodišče. Na kolodvoru so zamazani nemški napisi.

— **Uspesobnostni izpiti** za obče ljudske in meščanske šole pred izprševalno komisijo v Ljubljani so preložen na nedolgočas. Kdaj se vrše, se pravčasno objavi v dnevniki.

— **Čevliari**, ki prihajajo od vojakov domov in ki ne ostanejo v službi narodne vlade, se pozivljajo, da se zglasijo takoj v Vojni čevliarni zavoda za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

— **Ravnateljstvo** Christofovega učnega zavoda v Ljubljani naznanja, da se vrši pouk na tem zavodu neovirano naprej, ker je število obolenih slušateljev malenkostno. Vsi gojenci in vse gojenke zavoda imajo torej 5. novembra t. l. zopet svoj redni pouk. — Kakor znano, obstoje na imenovanem zavodu tudi tečaj za moderne jezike, kakor: francosko, angleško; poučuje se pa tudi že več let v italijanski in nemščini. Od 5. novembra t. l. naprej otvorijo se še tečaj za srbo- hrvaščino. Ker razpolaga zavod z dvema učnima sobama, bo mogoče sprejeti precejšnjo število slušateljev, ki se naj prijavijo najpozneje do 4. novembra t. l. pri ravnateljstvu tega zavoda, Domobranska cesta 7.

— **Tatvine**. Od raznih strani dobivamo poročila, da ljudje kradajo državno lastnino — živila, živino, prašiče, premožila. Opozorjamo, da je vsako odgovorno za vsako lastnino državnega imetja ter da se bo proti vsakemu postopalo z vso strogostjo. — Vsak državljan je v svojem postojanju dolžan skrbeti, da se čimprej ukine vsako brezvladje. — Oddelno predstojništvo za kmetijstvo. Predstojnik: Prelat Andrej Kalan, m. p.

— **Gostilničari** in vinske cene. Na sestanku gostilničarjev 30. pr. pri Mraku se je sklenilo, da se letošnje novo vino ne plačuje dražje kot po 3 K, v najboljšem slučaju 4 K za liter. Kupovalo se bo le za sporo.

— **Prodaja plemenskih živin**. V ponedeljek 4. t. m. se vrši od devetih naprej na posestvu Fužine prodaja plemenskih krav in ob enaistih na Selu pri Mostah prodaja plemenskih prašičev. — Oddelno predstojništvo za kmetijstvo: Prelat Andrej Kalan, m. p.

— **Španska bolezen**. Ta bolezen se radi tega imenuje španska bolezen, ker se je najprej pojavila kot epidemija, nalezljiva bolezen v Španiji. Španska bolezen, hripa ali influenza imenovana, se loti najraje otrok. Utrjuje torej otroke že v zgodnji mladosti! Ne pa, da se jih prav zavija okrog vratu in glave, kadar gredo v šolo, medtem ko so njih noge preskrbljene le s slabim obvalom. Ako se vrta in glava preveč zavija, silijo vse kri v glavo; posledica tega je, da se organi v glavi preveč vnemajo. Od tod nadoh, vnetje mandelinov in druge vratne bolezni. Vseled slabega obvala ostanje noge mrzle; to je znamenje, da je v njih premalo krvi, glava in vrat pa postane vroča, biti pa bi moralo ravno nasprotno. Zdrav človek mora imeti tople noge in hladno glavo; tople noge odvajajo kri iz zgornjih organov. Če stari pregovor se glasi: tople noge, mrzla glava, zapro zdravnik v vrata! Kjer se hripa nasede, se jako hitro širi vsled povzročitelja te bolezni. Hripa se lahko primerja z neneravnim, a večkrat zelo trdovratnim nadohom. Razširjenje te bolezni se ne more preprečiti, kjer se obnavljanje z drugimi osebam ne more prekiniti, posebno pri onih osebah ne, ki so k tej bolezni nagnjeni. V eni in isti rodbini pogosto naenkrat zboli več oseb: vsled tega je zelo težko ločiti bolnike od zdravih. Španska bolezen povzroči katere in vnetja ter je posebno nevarna za slabotne ljudi, posebno ako imajo že od nekdaj slabotna pljuča, občutljivo prsno mreno in organe v vratu. Pri bolniku se pojavi vročina, če ta traja nekaj dni, je to znak, da so se vnela pljuča, srce ali kak drug organ. Ker si pa z vročino narava sama pomaga, da s potenjem odstrani slabe snovi iz telesa, je treba, da se človek dobro spoti. Da se to doseže, naj se pije vroč lipov čaj, kamillen čaj ali čaj iz španskega bezga. Svetuje se pri opasnih slučajih poklicati zdravnika, da spozna bolezen ter jej hitro odpravi, če postane resno nevarna. Pa še nekaj! Ne se bati te bolezni, kajti boječih se tako rada prime, kakor slabotnih ali od vojne hrane oslabilih! — Dr. Graeff.

— **Izobraževalno društvo** v Mengšu ponovi v nedeljo 3. novembra predstavo »Rokovnjači« s sodelovanjem tamnega društva »Jugoslavija«. Čisti dobiček je za ubogo jugoslovansko dečo. Svobodni Jugoslavlani na svidenje! Boj boljševizmu v Sloveniji! Z Dolenskim nam pišejo: Ponekod na Dolenskem so se po veličastni dostojni manifestaciji v Novem mestu pojavili napenjeni elementi, ki so poskušali s surovno silo na tujem imetu uveljaviti boljševizem. K sreči so vsled nastopa treznostnih politikov večina ostala — poizkusila. Pozivljamo vsa naša inteligencja, pa tudi vsa naša duhovščina na deželi, da z neprestanimi opominom in pouki v kati zatre vsa taka nepremišljena dejanja posameznikov, da radi njih ne bo trpel ugled celega naroda. Naj bo vsakdo prepričan, da vse kar na naši zemlji, v naši novi veliki hiši od starin še žali oko pravega Jugoslo-

vana, bo izginilo — mirnim potom in dostojno, kakor se to spodobi za največji narod v stari Evropi. Naj si vsi prenapetosti enkrat za vselej vbičijo v glavo, da se z boljševizmom od zdaj za naprej ne uničuje več tula, ampak naša lastnina, da vsaka nepotrebna poškodba boli nas samih.

— **Iz prevroče boli** v prehladno Krko. Iz Novega mesta se nam poroča: V nedeljo zjutraj sta bila bregova Kandije in Novega mesta prišli do skrajnosti razburljivega prizora. Po zelo narasli, Krki je plaval gosposko oblečena ženska s klobukom na glavi, v brezmejnem obupu je glasno molila in še bolj pa vpila na pomoč. Njeno vpitje je bilo v skrajnem času še uslišano. Na novomeškem bregu stanujoči lastnik čolnov, g. Fišer ji je v naglici s čolnom priskočil na pomoč ravno v trenutku, ko se je revala vsled prenatrženosti že tonila. G. Fišerja se je posrečilo žensko rešiti ter jo spraviti na suho. Nesrečnica je bala neka begunka imenom Fabian, prišla je iz Birne Vasi, baje je pred skokom v vodo bila v smiljeljski cerkvi, kjer je opravila spoved in obhajilo, nato se podala proti Kandiji, na malem mostu pod pl. Skupljenjem gradom se je naslonila na ograjo, tam jokaje molila, se vzpela čez ograjo in skočila v iztočnice potoka Težke Vode v Krko. Poskusila je takoj se rešiti, pa jo je iztok zanesel doli ob Krki. Njena obleka jo je obvarovala pred vtopom, med strašnim vpitjem je dospela do bližnje Konstatove hiše, kjer jo je že onemoglo rešil g. Fišer. Stori-la je ta nesrečni čim baje iz prevelike žalosti nad izgubo matere.

— **Umrl** je po kratki bolezni v Mogio pri Vidnu na Italijanskem enoletni prostovoljec Stanko Starec, sin nadučitelja v Henini pri Jurklostru na Stajerskem. Pokojnik je stal baš pred zrelostnim izpitom na učiteljski p. v m. Slapenska posojilnica v Vipavi je obhajala dne 1. novembra t. l. 25letnico svojega plodnosa delovanja. — Pred 25. leti je ustanovil ta denarni zavod nadučitelj gospod Fran Punčuh in ji načeluje od nie ustanovitve brez presledka. Nadučitelj gospod Fran Punčuh, ki je stekel na zadružnem polju z ustanovitvijo več posojilnic veliko zaslug.

— **V Trbovljah** bode v nedeljo, dne 3. novembra ob treh popoldne v gostilni gospe Ane Forte sestanek radi ustanovitve krajevne organizacije JDS, v Trbovljah.

— **Sostani**. Prihitite v nedeljo 3. novembra popoldne vsi, posebno tudi gasilna, sokolska in pevka društva v Šostani, kjer proslavimo narodni praznik! Ljudstvo hoče dati duška svojemu veselju, da je prenehala ta grozna voj-ska in da dobimo svojo državo, kjer se bomo veselili svobodnega, srečnega življenja!

— **Narodni svet** za sodni okraj Slov. Bistrica se je ustanovil dne 30. oktobra t. l. ob ogromni udeležbi narodnih zapnikov vseh stanov v Slov. Bistrici. Na tem sestanku so se par ur temeljito razmotrivala vsa važna narodna in gospodarska vprašanja, posebno pa krajevna. Par važnih praktičnih sklepov je že takoj drugi dan izvedlo. — Koncem zborovanja so zapniki zložili krog 700 K narodnega davka. Z narodnega doma je visela po dolgih letih prvi slovenska trobojnica. Pod vtišom zadnjih dogodkov v jugoslovanskih deželah in menda tudi vsled veličastne udeležbe na tem sestanku je še isti večer nemški odbor Slov. Bistricе z županom vred odstopil, da izroči — skrajno zavožen, mestno gospodarstvo Slovcem.

— **Hrvatski tečaj** v Mariboru. V c. kr. gimnaziju poučuje od novembra naprej g. prof. Jurčić srbohrvatski jezik. Učne ure so ob ponedeljkih in četrčkih od 6. do 7. zvečer v pritličju na levo. Udeležniki, ki se jih lahko sprejme za zdaj do 40, morajo obladovati slovensko in temelje slovenske slovnice. V tečaju bomo čitali, se učili na čitvu posebnosti hrvatske slovnice ter se seznanili v govoru tudi s hrvatskim leposlovjem. Po ustroju je namenjen tečaj uradnikom, posebno pa učiteljem in profesorjem, ne izključuje pa seveda nikogar, kdor je izpolni zgoraj omenjene pogoje. Prijava se lahko v mariborski Slovanski čitalnici ali v trgovini Cirilove tiskarne ali pa pri Leopoldu Poljanu v Krčevini pri Mariboru. Badljeva 11. Po potrebi ustanovimo še druge, posebno poljudne tečaje za srbo- hrvaščino.

— **V Koziem** je več ljudi zbolelo na »španski« grizli, pljučnici in drugih boleznih, nekaj jih je tudi že umrlo. Hudo je, da nimamo zdravnikov daleč okrog nobenega. Edini zdravnik v cellem obsežnem okraju je na periferiji t. č. zdravnik v št. Petru pod Sv. Gori.

— **Makole** na Stajerskem. Pišejo nam: Tudi ti, Samprl Cirilko, g. nadučitelja v Makolah edini sin, si moral biti med sto in sto tisoč — samo v župniji Makole 90, zanesljivo znana vojna žrtev — ki ti je kruta vojna usoda pretrgala nit mladega, premladega, v polneza življenja! Kot gimnazijca VI. razreda mariborske gimnazije, starega komaj 17 let, te je nenasičen militarizem mainika, leta 1916, vpoklical in kot 19letni maturant si bil ubit. Ko je namreč opravljal dne 27. septembra 1918 s svojim moštvom svojo službo pred Italijanom na hribu Asolone, prileti v avstrijski strelski jarek za italijanska, ampak avstrijska granata in zadene ravno to mlado, jugoslovansko življenje. Zda počivalo njegov zemski ostanek na vojaškem pokopališču na hribu Asolone na južnem Tirolskem z napisom: »Tukaj počiva hrabri slovenski stajerski branitelj domovine. Fährich Samprl Ciril, k. u. k. Infant, Rgt. 477, padel 27. 9. 1918.« To je tvoje plačilo za 24letno zvesto, predčasno, a muhepolno vojaško službovanje v pre-zgodnji, najlenši dobi tvojega mladeniškega življenja!

— **Z Dunaja**. Občni zbor »Akademičnega društva slovenskih tehnikov na Dunaju« se vrši danes 2. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v »Budviški pivnici« v 4. okraju, Schleifmühlgrasse.

— **Kino Ideal**. Spored za danes, soboto 2. novembra 1918. Predvaja se zanimiv krasen film Valdemar Psilander serije 18 »Za kraljevo sliko«. Drama iz umetniških krogov v 3. delih. V glavnih vlogah: Valdemar Psilander, ljubljene kino- občinstva, Avgusta Blaas, Friderik Jacobson ter Elsa Frölich. Poleg tega še: izvrstna burka

v 2 delih »Pasji kontumaci in ljubezen« z priljubljenimi nordijskimi komiki, Melito Petri, Leonom Peukertom in H. Paulmüllerjem in »Kako nastane umivalek« krasen industrijski naravni posnetek. Ta izborni spored se predvaja samo do ponedeljka 4. novembra ter je mladini nepristopen. Kino Ideal.

— **Izral** se je z revolverjem v neki gostilni v Kolodvorski ulici večeraj neki 21letni invalid. Pri tem se je zgodila nesreča. Zadel je neko mlado dekle v bližini, ki je obležala mrtva.

— **Ukraden** je bil v terek popoldne okoli 12.—3. ure dežni plašč, krilo in ženska suknja v neki hiši na Starem trgu. Svari se pred nakupom. Kdor bi kaj izvedel o tem ukradenem blagu, naj sporoči našemu upravništvu.

— **Dotični dve osebi**, ki sta v sredo zvečer v Kino »Ideal« vzeli kožuhati ovratnik, ste dobro poznani in naj ga oddasti v našem upravništvu, da ne bosta imeli neprijetnosti.

— **Večja svota denarja** se je izgubila danes popoldne ob Bleiweisove ceste, skozi Gradlišče do Gosposke ulice. Kdor je našel denar, naj ga izroči v našem upravništvu.

— **Izgrubljena** je bila ročna torbica z denarnico in dvema listkoma. Prinesel naj se na policijo v St. Šiški.

— **Otroški čevliček** je našla neka ženska večeraj zvečer na poti proti Trnovemu. Dobi se na cesti v Mestni log štev. 26.

— **Nasla** se je srednja svota denarja v Trnovem. Dobi se v našem upravništvu.

— **Najdena** je bila posoda za mleko. Dobi se v našem uradništvu.

— **Prešivanje starih** in novih odeli. Priporočajo se za prešivanje starih in novih odeli Čeh Budilovský, stanujoč v Vrhovčevi ulici št. 9, družo nadstropje.

Narodno gledališče.

— **Iz gledališke pisarne**. Danes se ponovi Shakespearjev »Hamlet« za abonement »A«. — Predstava se priče ob 7. zvečer. — Jutri, v nedeljo, dne 3. novembra popoldne ljudska predstava »Svet« izven abonementa po znižanih cenah. — Zvečer se ponovi »Charleyeva teta« izven abonementa. — V ponedeljek ostane gledališče zaprto.

Hamlet.

— **Snoči** je prišel prvokrat »Hamlet« na slovenski oder. Ocena te predstave se ne more baviti z vprašanjem, ali je uprizoritev pokazala vso globino in pesniško lepoto veličastnega Shakespearjeva tvora; zakaj o tem bi se dalo razpravljati le tedaj, kadar bi bile vse, tudi najmanjše vloge poverjene prvostvornim umetnikom. Ker je pa to za dogledne čase še izključeno na Slovenskem narodnem gledališču, je mogoče govoriti samo o tem, ali je igra dosegla vsaj relativen uspeh.

— **Naslovno vlogo** je igral gospod Nučič, ki je vodil tudi režijo. Njegova igra je pričala, da se je poizkušal z vso dušo vglobiti v psihološko tako komplicirani značaj Hamleta. Ni mu bilo videti, da bi se bil naslanjal na kakršnekoli vzorce, nego njega Hamlet je bil njegova samorasta stvaritev. Gospod Nučič je bil izboren v maski, mimiki in gibanju; v nekaterih prizorih, kakor v razgovoru z Ofelijo in v gledališki igri je dosegel naravnost umetniško višino; stopnjeval je premišljeno in obenem, prevzet od veličine svoje vloge, način prikazovanja tako, da je ustvaril Hamleta, s katerim se lahko ponaša on sam in naše gledališče. Odveč je bil samo patos v nekaterih primerih, ki zahtevajo popolnoma naravno, rekli bi, vsakdanje izražanje; tudi so bile nekatere kretneje previharne, prelute, tako zlasti v prizoru z materjo kraljico, glas pa je bil ponekod preveč forsiran, prekrivčav. Zategadelj bi bilo ob vsej temperamentnosti njegovi igri želeli nekoliko več mirne barve. Priznati pa je treba, da je navzlic tem nedostatom Nučičeva kreacija ena izmed najodličnejših, kar jih je doslej podal ta umetnik, ki resnično živi v svojih vlogah, kreacija, ki se je odlikovala z izrazitim umevanjem veličajne vloge ter je bila zato vseskozi interesantna. — **Gospod Nučič** je igral Hamleta v hrvaškem jeziku, in to iz razlogov, ki jih je že pojasnilo gledališko vodstvo. Nikakor ne ugovarjamo temu, da bi se s slovenskega odra ne smel glasiti bratovski hrvaški jezik; zgolj s stališča umetniške novosti pa je treba vendarle poudarjati, da je predstava izgubila dober del tiste sijajne enopoteznosti, tistega intimnega stika med igralci, ki ju je Shakespearjevimi igram treba v tolikem obsegu kakor ne izlepa drugim gledališkim proizvodom.

— **Za Nučičevim Hamletom** pa je večeraj zevala velika praznina; vse druge like je potisnila njegova stvaritev daleč v ozadje. Gospodična Marjanovič - Markova se je sicer z veliko ljubeznijo potrudila za Ofelijo ter poizkušala iz te čudovite inkarnacije dekliske miline in tragike zajeti tiste momente, ki sejo do srca z vso elementarno silo svoje globoke poezije. Gospodična Marjanovič - Markova je bila genljiva v poslednjih dveh nastopih ter je opremila Ofelijino blaznost naravno učinkovito; ali storila je to napako, da je govorila prethito in zategadelj ostala ponekod, celo v najizrazitejših točkah, skoro popolnoma neumljiva. Njena Ofelija je bila v celoti pojava, ki se sicer ni vzpela do umetniške višine, pa je vendarle napravila ugoden vtisk in pričala o pristni gledališki darovitosti.

— **O drugem osebju** je mogoče le deloma in s pridržkom izreči ugodno sodbo. Gospa Bukšekova se je kot Gertruda ponašala z dostojanstveno umerjeno igro; gospod Železnik je imel kot Laertes dokaj srečnih momentov ter je kolikor toliko pogodil strastno prekipujočo narav svojega juna-

ka; gospod Peček je precej zaokroženo in toplo predstavljati Horacija; gospod Povh se je marljivo trudil, da uspešno očrta Polonija, dasi njegov ton ni imel potrebnega dvorniskega timbra; gospoda Ločnik in Rasberger kot Rosenkranz in Gildensbern pa sta se nam zdeli nekam medla dvornika, ne dosti uglasjena niti v govorici, niti v nastopanju. Gospod Danilo je podal kralja v gledališki igri z učinkovitostjo rutiniranega igralca; gospod Marek je očrtal prvega grobarja z dobro pogojeno drastično robotostjo. Ali s kraljem gospoda Bratine se nikakor ni bilo mogoče spoprijazniti. Gospod Bratina tej figuri očitno ni prodrl do jedra. Kralj Kladivj vendar ne sme govoriti in nastopati tako — recimo — po domače, kakor je govoril in nastopal gospod Bratina! Vsa njegova igra je napravljala vtisk, kakor da je ta Kladivj nekaka dobrčina, človek, ki mu živa duša ne bi prisojala, da nosi znamenje Kajnov na čelu, da je sklenil krvosramno zakonsko zvezo, da kuje načrte, kako bi še svojega nečaka na podel način spravil s poti! Kralj gospoda Bratine ni imel niti ene poteze, ki bi dovoljevala pogled v mračno, razdrapano notrino tega okrutnika na kraljevskem prestolu; celo prizor, ko se mimogrede pojavi kesaanje v njega srce, ni imel sledu tragike na sebi. To vlogo bi bil moral igrati gospod Danilo, ki bi jo bil izvestno pogodil vse verjetneje in umetneje! — Istotako se je duh Hamletovega očeta, ki ga je predstavljaj gospod Strniša, v bistvu ponekreč, zlasti zato, ker ga je kazila nekako ljubljansko pobarvana govorica. Ni morda že zadosti, da se taki verzi zatezajo s časih naravnost pojocim tonom; tu je treba zamoglega, mrtvaškega glasu, čigar nianse pa seveda zahtevajo subjektivne, globoke umetnosti.

— **Predstava** se je vlekla čez mero; menda je niti polnoči še ni bilo konec. Začetek je bil napovedan ob sedmih, pričela pa se je igra dobre pol ure pozneje! Zakaj, ne vemo; toliko pa vemo, da je bila to brezobzirnost proti občinstvu, ki je takrat prišlo točno v gledališče, brezobzirnost, ki brez pogojno ne sme preiti v navado. Shakespearjski oder je sicer omogočil, da so se posamezni prizori vrstili dosti hitro, toda odmor pred petim dejanjem je bil glede na primitivno scenografijo, ki je predstavljala pokopališče, nerazmerno predolg. Na občinstvo je čar Shakespearjeve poezije, ki jo je Ivan Cankar z izredno ambicijo preli v slovenske verze, očito deloval z veliko močjo navzlic vsem pegam, ki so kazile predstavo. — **Gospod Nučič** je prejemal ves večer obilo iskrene pohvale ter se je moral po vsakem prizoru prikazati na oder.

Prosveta.

— **Prevodi iz slovensčine** v češčino. G. J. K. Strakaty prevaja Kersnikov roman »Agitator«. Dalje prevede Lahovo pripovedko »Dore« in prevod izide v Vilimkovem »Malem Čitatelju«. Pozneje prevede tudi »Kontrolorja Skrobjarja«.

— **Češki bibliografski zavod** se je osnoval v Pragi dne 6. januarja 1917. Kot vzor mu je služil mednarodni bibliografski zavod v Bruselju; prvi namen mu je, ustanoviti generalni katalog vse češke literarne produkcije v dveh paralelnih serijah, v obliki listkov repertoarja avtorskega in sistematskega repertoarja itd.

— **Od Balta do Adrije**. Pod tem naslovom je v češkem »Venkovu« (št. 250) neki Jugoslovian »Dr. — in« iz Zagreba napisal članek, kjer vpraša: Ali bosta češko - slovska in jugoslovanska država spojeni po nevtralnem pasu pod mednarodno kontrolo ali morda le po železnični zvezi Praga, Brno, Břeclava, Požun - Varaždin, Zagreb, Reka?

— **Srpske Narodne pisme** je začela izdajati knjižarna Z. in V. Vasića v Zagrebu. Akad. trg 8, in sicer v latinici. Izšel je že prvi zvezek, jako okusna knjižica, z naslovom »Trebnik« (Obrednik), cena 4 K. Tu so zbrane in dobro izbrane stare narodne pesmi deloma legendarnega značaja. Drugi zvezek bo »Venec junakov«, tretji bo »Kolo Markovo«, četrty bodo pesmi kosovske. Podjetje je toplo priporočati.

— **Poljaki** in Jugoslavlani. V štev. 253. smo poročali o »Čehih in Jugoslovanih« ter smo zlasti naglašali češki klic o potrebi tesnejših slovenskih zvez. Danes beležimo tak poljski glas. V Krakovu izhaja že tretje leto smotra »Rok polski«, smotra, pisana v slovenskem duhu. V 9. šte. te smotre je W. Karniowski napisal razpravo »Zapadni Slovani in Poljska«, kjer poudarja važnost najbližjih poljskih zvez s Čehi, Slovaki in Jugoslavlani, ki pa morajo biti trajne ter stati pod geslom: »Od Baltika do Adrije«. To skupno slovensko delo pa se mora organizirati. »Povsod, kjer se bijejo za svobodo, se bijejo za Poljsko.« Zanimiva je v članku opazka, da se je po računu nekakega francoskega znanstvenika, od 15. stoletja pred Kr. prelomilo 8397 mirovnih pogodb. — Poljakov, Čehov in Jugoslovancev se enako tiče v isti revitvi članek »Garancije neodvisnosti«. Neodvisnost more biti pravna, a ne faktična. O faktični neodvisnosti odločuje mnogo činiteljev, n. pr. geografski položaj, vojska in gospodarska sila, značaj meit itd. — Prav rada opozarja na potrebo poljsko-jugoslovanskih odnošajev smotra »Kultura Poljske« (n. pr. v letošnji št. 35.).

— **Pod naslovom** »Narodno ozemlje Slovencev« sta poznanijsko - poljski »Kraj«, ki izhaja v Lešnu, in krakovski »Glos Naroduc« istega dne, namreč 26. oktobra prinesla isti članek z opisom slovenskega ozemlja. V »Kraju« je vrh tega še članek. Koliko je Srbohrvatov?

— **Pri epidemijah** izoborno služi raba prirodnih grenčice »Franz Josef«.

Aprovizacija.

— **Krušne komisije** bodo uradovale v ponedeljek dne 4. novembra od 9. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za sladkor.

— **Trgovcem** se bode nakazovala moka v terek dne 5. t. m. ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici.

— **Telečje meso** za težko bojne. Ti isti bolniki, ki so bili prijavljeni pri mestnem aprovizacijskem uradu do sobote dne 2. t. m., prejmejo telečje meso v nedeljo dne 3. t. m. zjutraj od 7. do 8. ure na Poljanski cesti št. 15. S seboj je treba primesti tisto nakaznico, na katero dobivajo stranke sicer goveje meso.

— **Kostanj** za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo kostanj na zelena nakazila za krompir v ponedeljek dne 4. novembra na deški šoli na Ledini. Določeni je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 180, od 9. do 10. št. 181 do 360, od 10. do 11. št. 361 do 540, popoldne od 2. do 3. št. 541 do 720, od 3. do 4. št. 721 do 900, od 4. do 5. št. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo do 5 kg kostanja, kilogram stane 3 krone.

— **Krompir** za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo krompir v ponedeljek dne 4. t. m. in v terek dne 5. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: v ponedeljek dne 4. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 110, od 9. do 10. št. 111 do 220, od 10. do 11. št. 221 do 330, popoldne od 2. do 3. št. 331 do 440, od 3. do 4. št. 441 do 550, od 4. do 5. št. 551 do 660. V terek dne 5. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 661 do 770, od 9. do 10. št. 771 do 880, od 10. do 11. št. 881 do 990, popoldne od 2. do 3. št. 991 do 1100, od 3. do 4. št. 1101 do 1210, od 4. do 5. št. 1211 do konca. Stranke dobe za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 34 vinarjev.

— **Kislo zelje** na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo kislo zelje v ponedeljek dne 4. t. m. in v terek dne 5. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določeni je tale red: v ponedeljek dne 4. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 220, od 9. do 10. št. 221 do 440, od 10. do 11. št. 441 do 660, popoldne od 2. do 3. št. 661 do 880, od 3. do 4. št. 881 do 1100, od 4. do 5. št. 1101 do 1320, od 5. do 6. št. 1321 do 1430. V terek, dne 5. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1431 do 1650, od 9. do 10. št. 1651 do 1870, od 10. do 11. št. 1871 do 2090, popoldne od 2. do 3. št. 2091 do 2310, od 3. do 4. št. 2311 do 2530, od 4. do 5. št. 2531 do 2750, od 5. do 6. št. 2751 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po 2 kg kislega zelja, kilogram stane 1 K.

— **Aprovizacija južne železnice**. Dne 4. novembra se prične oddaja moke in sicer po sledečem redu: v ponedeljek dopoldne št. 1 do 400, popoldne št. 401 do 800, v terek dopoldne št. 801 do 1200, popoldne št. 1201 do 1600, v sredo dopoldne št. 1601 do 2000, popoldne št. 2001 do 2400, v četrtek dopoldne št. 2401 do 2800, popoldne št. 2801 do 3200, v petek dopoldne št. 3201 do 3600, popoldne št. 3601 do 4000.

Gospodarstvo.

— **Nakup žita** na Kranjskem. Od kontingenta krušnega žita (pšenice, rži, ječmene), ki je določen za Kranjsko na 200 vagonov, je dosedaj oddanega žitnemu zavodu 115 vagonov, in sicer:

V okrajnem glavarstvu.	Oddano od 20.—27. okt. v q	Skupno oddano od 27. oktobra v q	Skupno oddanih od predpisane kontingenta.
Črnomelj	—	896	75
Kamnik	21	1612	78
Kočevje	31	332	47
Kranj	62	2455	74
Krško	35	989	27
Ljubljana	77	1649	97
Logatec	140	1500	75
Novo mesto	67	1734	34
Postojna	22	131	44
Radovljica	—	155	26
Skupaj	455	11.453	57

Žitni zavod bo obstojal še nadalje, vendar s to spremembo, da privzame v

redbe izvrševale, naročilo se je uradnim živnozdravnikom, pri vsaki priliki dajati posestnikom navodila in nasvete o zdravljenju konjskih garij. Vendar se do sedaj ni posrečilo, te nalezljive bolezni zatreti, vsled česar je tudi nadalje potrebno te bolezni posvečati posebno pozornost. Da bodo imele oblastvene odredbe zadostni uspeh, je treba, da posestniki konj s popolnim razumevanjem sodelujejo, kar se do sedaj ni vedno zgodilo. V splošno korist torej neobhodno potrebno, da posamezni posestniki na svoje konje posebno skrbno pazijo ter kakor hitro zapazijo sumljive znake garij (srbečico, gola mesta na koži, bulice) to takoj naznani, da se zamore prileti zdraviti s pomočjo živnozdravnikov.

— **Terpentinovog oia** je prejel Zavod za pospeševanje obrti majhno množico v razdelitve izključno za črkošlikarje. Dotični samostojni obrtniki te stroke, ki se izvršujejo svojo obrt in žele prejeti terpentini, naj vložijo pisмено ali ustmeno svoje priloge na Zavod za pospeševanje obrti. Dunajska cesta št. 22. najkasneje do 14. novembra t. l. na poznejše priloge se ne bo oziralo. V prilogi mora biti navedeno in od okrajne bolniške blaginje, oziroma pristojnega zdravstva potrjeno, koliko delavskih moči da ima dotični mojster kot črkošlikar zaposlenih. Za potrebo v druge namene naj se rabi izključno nadomestila in se na priloge drugih strok vsled premajhne razpoložljive množine ne more ozirati. Tudi upravičenci bodo dobili le po litrih.

— **Upravna prometa z jedilnim kostanjem** letine 1918. Deželna vlada razglasi: Letina 1918 jedilnega kostanja na Kranjskem se deva pod zaporo in se po naslednjih določilih zahteva za preskrbo prebivalstva. Kljub zaporu smejo posestniki jedilnega kostanja: a) tiste množice porabljati ki jih potrebujejo za prehranjevanje pripadnikov svojega gospodarstva; množina, ki odpade na osebo, se bo določila in razglasila; b) iz svojih zalog prodajati neposrednim porabnikom, vendar pa z omejitvijo, da se sme enemu in istemu porabniku oddati največ ena desetina deset kilogramov. Nakupovanje je v § 1. zahtevane letine jedilnega kostanja se poveri deželni poslovilnici za zaležen in sadje v Ljubljani (Gradišče št. 10, I. nadstropje) in so pridelovalci, hranilci, trgovci in drugi dolžni svoje zaloge jedilnega kostanja tekom osmih dni po uveljavljenju tega ukaza naznaniti deželni poslovilnici za zaležen in sadje v Ljubljani (Gradišče št. 10, I. nadstropje). Kadar prodaja pridelovalec jedilni kostanj, najsi prodaja deželni poslovilnici za zaležen in sadje ali iz proste roke, se ne sme za 100 krov zahtevati ali plačati višja cena kakor 190 krov na kraju železniške postaje, ki je najbližja ozemlju pridelovanja. Ako je najbližja železniška postaja ali kraj namembne oddaljen več kot pet kilometrov do deset kilometrov, se zviša cena za 2 krove, ako je daljave večja kot deset kilometrov, za 3 krove pri metriskem stotu. Ta cena se uveljavlja za zdravo in za trg sposobno blago. Ako ima blago, ki se naj prevzame, napake, se mora blago primerno znižati. V trgovini na debelo se ne sme preseči cena 215 krov za 100 kilogramov.

— **Iz Spodnje Štajerske** nam pišejo: Vsled slabega vremena in pomanjkanja delavcev se bo letošnja trgatev zavlekla v november. Kar je grozila še ostalo, je lepo prizorilo ter obeta biti pridelek po kakovosti nad vse pričakovanje dober. Kupci se že sedaj zelo oglašajo ter je povprečna cena letošnjemu moštu od 8 do 11 krov za liter. Vinogradniki, pozor! Ne dajte se zapeljati, da vam razni židovski prekupci iz nemških krajev za slepo ceno papirja otmejo vaš, s krvavimi žulji prihorjeni pridelek.

— **Cene nepremičnin.** Med tem ko so se na Dunaju do pred kratkim plačevali nepremičnine po cenah, ki so z ozirom na stanarino donosale komaj 1%, je nastopila tudi tukaj velika izprememba. To se ne kaže toliko v tem, da so cene realitete precej padle, temveč v tem, da se kuncji iako rezervirani držijo. Kakor na drugih blagovnih trgih, tako je občutiti tudi na realitetnem trgu to zadržanje, in kupci ter prodajalci cakaajo na nadaljno razvijanje političnih razmer. Tudi v tej točki se naše mnenje, ki smo ga na tem mestu izražali, mnenje namreč da bodo cene hiš na Dunaju šle navzdol. Vnoštevati je treba okolnost, da je velik del Dunaja živ vel od čeških, poljskih in jugoslovanskih dežel. Sedaj na bo konec te slave. Dunaj postane glavno mesto nemškega ozemlja, bo ležal torej izven sredine tega ozemlja. Tirolska bo gravitirala proti Bavarski, nemški deli češkega kraljevstva bodo iskali stike deloma z bližnjo sasko državo ali pa s Prago. Z vsi gotovostjo že lahko danes trdimo, da postane z Dunaja, nekdanje pomorne prestolice, veliko provincialno mesto. Posledice bodo za Dunajčane strahovite. Hišni posestniki pridejo ob velik del svojega premoženja, kaiti hiše, ki so danes 1 milijon krov vredne, se bodo dobile čez leto dni za 100.000 K ali še za manj. Skoz desetletja se ne bo gradila niti ena hiša, ker bo itak znaten del sedanjih stanovanih prazen. Kako bodo izgledale mestne finance si lahko vsakdo predstavlja. Zadolžnice, dunajskega mesta pridejo ob svojo veljavo. Upamo, da so bili naši finančniki tako previdni, da so pravočasno odvrnili take papirje.

— **Uvoz poljedelskih strojev v Romunijo.** Kakor poročajo iz Bukarešte, se ni uvozilo od 1. 1914, naprej v Romunijo nikakih poljedelskih strojev. Pred vojsko je bilo avstro - ogrske provenience 40% vseh v Romunijo uvoženih poljedelskih strojev. Sedaj so zaloge popolnoma izpraznjene. Romunija nudi torej za uvoz poljedelskih strojev bogato bolje; obenem je treba računati sedaj tudi na one izdelke, ki smo i pred leti malo poznali, kakor motorpluge in stroje za podelanje krme.

— **Preskrba Svice z volno.** Švicarska centrala za volno v Curihu je pooblašena urediti promet s sirovo volno in z volnenimi izdelki. Centrala za volno je opravljena tudi pobirati pristojbine v svrhu kritja upravnih stroškov. V kolikor je potrebno določiti ali izpremeniti najvišje cene ali popis zaloz, predloži centrala za volno gospodarskemu odseku nasvete ter izvrši njegove odreditve. Centrala za volno mora skrbeti tudi za to, da se izvede vsi predloži o izdelovanju. Da se centrala za volno prepriča, se - li interese držijo in ali izpolnjujejo izdane predpise, je opravljena, vlogelati v njihove poslovne in denarne knjige.

— **Deficit ruskega državnega proračuna.** je znašal, kakor se govori v bančnih krogih v Parizu, koncem junija 15 milijard rubljev. Narodni dolg je znašal ob istem času 80 milijard rubljev, torej dve tretjini narodnega premoženja, kakor je bilo cenjeno pred vojsko. Bolševiških bankovcev se je izdalo za 50 milijonov rubljev. Ta znesek se poviša vsak mesec za 3 milijarde rubljev.

— **Prijava ruskih državnih papirjev.** Da se zavaruje zahteve avstrijskih državljanov tudi v slučaju, ako so ruski vrednostni papirji sicer last inozemcev, ki so pa zastavljeni v prid avstrijskih državljanov, se opozarja zastavne upnike, da prezentirajo te vrednostne papirje do 31. oktobra 1918 pri podružni-

cah Avstro - Ogrske banke v svrhu, da se jih vpiše v uradni seznam. Obenem se mora dokazati tudi državljanstvo zastavnega upnika, nadalje, da so se zastavili vrednostni papirji v prid avstrijskega državljanstva že 3. marca 1918, in končno je treba ugotoviti, koliko je znašal zastavni dolg dne 3. marca.

— **Podržavljenje ruske industrije.** »Torg. Prom. Gaz.« poroča: Po sklepih poslovnega odbora volnene industrije je podržavljenih že 92 akcijskih družb, ki se pečajo s podelanjem volne. Te družbe so imele okroglo 400 milijonov rubljev akcijskega kapitala. Ta podjetja se delijo v 4 skupine: 35 podjetij s kapitalom od 1—3 milj., 28 podjetij s kapitalom od 3—5 milj., 20 podjetij s kapitalom od 5—10 milj. in 9 podjetij s kapitalom nad 10 milj. rubljev. Izmed teh 92 družb je tudi ena s kapitalom 25 milj., ki se peča razun s podelanjem volnene blaga tudi z izdelovanjem stekla.

— **Sladkorna pesa na Francoskem.** Obdelovanje sladkorne pese je na Francoskem spet nazadovalo: po uradni statistiki se je posejalo v tem letu samo 68.550 ha s sladkorno peso, proti 71.882 ha v l. 1917, in 242.337 ha v letu 1914. Posejalo se je tedaj samo 28% površine, kakor pred vojsko. Vzrok temu je, da so naivnejši kraji za obdelovanje sladkorne pese zasledeni po sovražniku. — Tudi v Avstriji in Nemčiji ni niti polovico areala obdelanega s sladkorno peso, kakor je bil pred vojsko. Pričakovati je, da bo sladkor po vojski nekaj dražji, kakor je bil leta 1914.

— **Angleži in plačilo vojnega dolga.** »Fabian Society«, socialistična organizacija srednjega stanu, predvsem intelektualcev, ki ima velik političen vpliv na angleško socialno in gospodarsko politiko, je bila izdala knjigo pod naslovom: »Kako poplačamo vojno?« s podnaslovom: »Misli, ki jih je dal znanstveni odsek Fabijcev na razpolago finančnemu ministru«. Ta knjiga je izšla letos tudi v nemškem prevodu pri založništvu »Dunker und Humblot« na Lipskem in stane 5/20 mark. O pomembni vsebini kot o Fabijcih sploh prinese že letošnji letnik »Demokracije« obširno poročilo. Tu naj bodo omenjene le glavne misli iz uvoda knjige. Delo vsebuje predloge in misli, kako plačati po končani vojni račun, kako nesti finančno pezo, ki jo zapusti vojna. Predlogi se gibljejo v smeri državnega nacionalizma. Z izvedbo teh predlogov je angleška vlada deloma že pričela. Fabijci računajo s temi pasivnimi postojankami: 1. vojni dolg 3—4 milijard funtov sterlingov; 2. vojne penzije; 3. zadrževalno oboroževanje. Pri vprašanju, kako najti za te pasivne postojanke potrebno kritje, kako in odkod dobiti potrebne dohodke, izhajajo iz naslednjih vidikov: 1. industrija se ne sme ovirati, ne sme se omrtvitviti podjetniški duh; 2. življenjski standard posameznika in celote ne sme pasti; 3. dvigniti je produktivnost naroda kot celote; 4. razbremeniti je produkcijo; 5. uvesti je izvanredno in mimogrede obdačenje, s katerim bi se nabral fond za vrnitev tretjine produktivnega vojnega dolga. Narod plača po gotovih načelih 100stotno oddajo premoženja v desetih letih obroki. Konkretni predlogi gredo za 1. podržavljenje pošte in železnice (prometno ministrstvo); 2. podržavljenje premogovnikov (državni urad za premog); 3. podržavljenje življenjskega zavarovanja (državni zavarovalni urad); 4. povrnitev in modernizacija dohodninskega davka. Podlaga obdačenja bodi rodbinski dohodek. Spuščati se v posameznosti tu ni mesta. Vendar so izvajanja tako važna, da naši bodoči državniki ne smejo in ne morejo iti mimo tega

delu. Priporočamo najtopleje njega študij. — M. Rulc.

— **Padanje cen tekstilnega in svilenega blaga.** Vesti, ki se v zadnjem času širijo glede padanja cen tekstilnega in svilenega blaga, utegnejo zopet škodovati na eni strani občinstvu, na drugi povzročati neprilike realnim trgovcem. Merodajni tekstilne, klobučne in konfekcijske branže opozarjajo širše občinstvo v njegovem lastnem interesu na to, da je nastalo vsled splošne vojne, ki divja skoro po celim svetu, vsled obledenja milijonov ljudi z monturami, perilom itd., vsled napravljania rezerv v potrebni množini, veliko in splošno pomanjkanje surovin tekstilne branže, ki se je še povečalo vsled ustavitve delovanja v celih industrijskih okrajih in vsled vseh vojskoičih se državah vladajočega pomanjkanja ljudi. Pri tem položaju se ne more govoriti o padanju cen v predmetnem blagu. Nasprotno je v nevtralnih deželah, tako v Švici, v zadnjem času cena surovin na novo poskočila, kar kaže na to, da se bodo do sedanje cene še dvignile. Isto je s klobučarstvom. Tu ni nikakega blaga več za pokrivala, ki se delajo iz tuzemskega materiala. Tudi tu bo industrija odkazana skoro izključno na tuzemske surovine. Razun tega vplivajo visoke mize delavstva v taki meri, da ne pride še do padanja cen. Blago, ki so ga poklicani elementi iz spekulativnih namenov nakupili in sedaj vrli na trg, ne bo imelo na trgovino nobenega vpliva, ker gre le za male množine. Kupujejo občinstvo sme zaupati tudi še v naprej realnim trgovcem in pri njih kriti svoje potrebe.

— **Industrijski dobički na Angleskem** padajo. Angleske industrijske družbe so v prvem četrtletju l. 1918, dosegle 273 milijonov funtov šterlingov čistega dobička; za približno 1% manj, kakor v prvem četrtletju 1917. V drugem četrtletju 1918, je bilo samo 264 milijonov funtov šterlingov dobička, to je približno 6% manj, kakor v istem času l. 1917. Vzrok nazadovanja tiči v davku na vojne dobičke. Za celo poslovno leto 1917/18, se je zmanjšal celotni dobiček pri železarski industriji za 62%, pri družbah z oljem za 11%, pri paroplovni družbah za 191%, pri električni industriji za 72% in pri pilnarnah celo za 30%. Povprečno največje dividende so izplačale podjetja s salpetrom (179%), nadalje predlinice (163%) družbe s kavčukom (159%); podjetja z železom, ieklom in premogom (134%), paroplovne družbe (123%) in družbe za nafto (121%).

— **Demobilizacija delavstva.** Kakor poročajo iz Berlina, je ustanovila nemška vlada v uradu za državno gospodarstvo posebno komisijo, sestoečo iz članov vseh ministrstev, vojaških uradov, uradov zaveznih držav ter iz zastopnikov delavcev in podjetnikov. Naloga te komisije je nasvetovati državnemu tainiku vse kar je potrebno v vprašanih za demobilizacijo delavstva. V to svrhu se je ustanovil nadalje tudi centralni urad, ki ima nalogo, da študira, kateri letniki naj se najprej demobilizirajo in ki bo skrbel, da dobi to vojak, takoj ko bodo odslovljeni, delo in zaslužek. Nemški vodilni krogi se namreč bojijo, da bo nastala takoj po demobilizaciji huda brezposelnost in da bodo nastale vsled tega bolševiške razmere. — Zdi se nam, da bi bilo umestno, ako bi se naš Narodni svet resno začel pečati s tem vprašanjem, ker tudi na Slovensko se vrne čez 100.000 vojakov, ki bodo le deloma dobili delo, velik del pa bo brez posla, ako se ne pravočasno pobrigamo.

Darila.

Podpornemu skladu Slovenskega trgovskega društva »Merkurja« v Ljubljani je daroval g. Anton Stergar, trgovec v Kamniku, znesek 50 K, mesto venca na grob bivšega sotrudnika g. Al. Hočevarja.

Za oslepele slovenske vojaške. Na mesto venca na krsto gospodične Anči Boršnik so darovali za oslepele slovenske vojaške gospa Ida Seme 25 K; gospa Ema Merlin 25 K, g. ritmojster Delebit in Olga Delebit 25 K.

Za slepe vojaške so poslali deželnemu odboru darove: Učiteljski zbor c. kr. drž. realke v Idriji 20 K, sodnija v Črnomlju iz neke sodne poravnave 20 K, c. kr. okr. sodnija v Kostanjevici globlo 60 K, c. kr. okr. sodnija v Ilir. Bistrici 40 K. Bog plačal!

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 27. oktobra: Marija Kramar, tovarniška delavka, 44 let, Zeljarska ulica 8. — Antonija Ogrinc, prisilne delavice nadpaznik v pokolu, 69 let, Rimska cesta 9. — Ivan Mehle, hiralce, 89 let, Radeckega ceste 6. — Ana Tavčar, vdova sobnega slikarja, 78 let, Japljeva ulica 2.

V deželni bolnišnici: Dne 23. oktobra: Franja Hrstaj, kurjačeva žena, 36 let.

Dne 24. oktobra: Rozalija Blas, hči tovarniškega delavca, 15 let. — Josip Braler, berač, 68 let. — Katarina Valantič, dnarica, 72 let. — Vid Bratovž, trgovec 56 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
• KISLA VODA

ZAHVALA.

Povodom prebriske izgube našega ljubljene soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Dragotina Ule

se tem potom najtopleje zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pokojnika, ki so ga v tako obilnem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Posebej pa se še zahvalujemo blagorodnemu gosp. župniku Časlu za njegovo tolažbo v boleznih, gospodu dr. Baumgartnu za ves njegov trud, gosp. pevcem in godbi za ganljive žalostinke ter vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev.

Bodi mu ohranjen blag spomin.

Trbovlje, dne 1. novembra 1918.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrta neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša srčno ljubljen soproga oziroma preblaga mati in teta, gospa

Apolonija Jerina

v soboto, dne 2. t. m. ob 4. uri zjutraj, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, v 81. letu svoje dobe bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo dne 3. novembra 1918 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Kapiteljska ulica št. 3 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zažidne se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 2. novembra 1918.

Fran Jerina, soprog.

Marija Jerina, hči.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša prisrčno ljubljena

ROZA

danes ob štirih zjutraj po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, Bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v nedeljo ob petih popoldne iz hiše žalosti Vogelna ulica 3.

V LJUBLJANI, dne 2. novembra 1918.

Amalija Kočvar, mati. Mila Kočvar in Zora Kočvar omož.

Ekerović, sestre. Jovan Ekerović, svak.

Ta oglas velja kot direktno obvestilo. — Novo pogrebno podjetje Corso 47. Trst.

Potrta neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš ljubi soprog, brat, stric in svak, gospod

Anton Berginc

šolski ravnatelj v pokoju

v petek 18. t. m. ob 1. uri ponoči po dolgi mučopolni bolezni previden s tolažili sv. vere bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika je bil v soboto, 19. t. m. ob pol treh popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

V SEZANI, dne 19. oktobra 1918.

Žalujoča soproga in ostali sorodniki.

Polni bridke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretrujočo vest, da je naš nad vse ljubljani, predobri sin oziroma brat, gospod

Stanko Starc

enoletni prostovoljec,

dopolniviš 19. leto, dovršivši 3. tečaj na c. kr. moškem učiteljskem goriskem, dne 21. oktobra t. l. v poljski bolnišnici v Moggio pri Vidmu na Italijanskem po 10 dnevnem trpljenju umrl za influenco.

Nepozabnemu pokojniku blag spomin!

V Henini pri Jurkloštru na Štajerskem, 27. okt. 1918.

Luka Starc, šolski vodja, oče. Amalija Starc roj. Zega, mati. Ludovik, brat (v strelskih jarkih). Vida, Justina, Ljudmila, Stana, Vera, seserice.

NE ZAMETUJTE DENARJA!

Ne kvarite oblek z raznimi voinimi barvami!

Nudim Vam edino zjamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo barvo za obleke »Internacional« iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznanih psem vsakemu na razpolago. Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelenca, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev		K 50.-
500 zavojev		po K 45.- za 100 zav.
1000 zavojev		po K 40.- za 100 zav.

Poštine prosto pošilja

5584

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za vsakega trgovca velik zaslužek!

Črno volneno blago

za žensko obleko se prodaja. Sodna ulica 4/II. levo. — Povpraša se od 12.—3. ure popoldne. 6147

Fin, črn damski plašč,

črnovolnen kostim (1. velikost) in platno rožaste barve se prodaja. Naslov v upravnishču »Sloven. Naroda«. — 6146

Tvrda Toni Jager, trgovina ročnih del, Židovska ulica 5. 18. e

gospodične

za belo vezanje. — Prejco da tvrdka.

Proda se:

več hektar starega sadnega mošta. Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 6148

PRODAJALKA

starejša, z večletno prakso, se sprejme v mešano trgovino A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21. — 6044

Sprejme se

poštena, pridna ženska p družini z več otroki. — Hrana in klača dobra. Kje, pove upr. S. N. 6141

Površna rjava jopca

in modra volnena bluza se prodaja. Naslov pove upr. »S. N.« 6150

Iščem spretnega slovenskega

kino-operaterja. Ponudbe pod »Zanesljiv 6155« na upravnishču »Slovenskega Naroda«. —

Mesto hišnika

se išče. Nastop takoj. Cenjene ponudbe pod »Mizar 6140« na upravnishču »Slovenskega Naroda«.

Proda se

popolnoma nov damski klobuk, bar. et. Naslov pove upravnishču »Slovenskega Naroda«. 6135

Naprodaj je

3 letna kobila. Ogleda se lahko na graščini Visoko nad Skofjo Loko. — Ponudbe sprejema J. Novak, Ljubljana, Sodna ulica 3/IV. popoldne od 12.—1. ure. 6139

Različno blago

se prodaja po znižanih cenah in sicer: baršun za obleke in ovrtnike, blago za predpasnike, zimsko perilo i. t. d. — Rimska c. 6, pritišče. 6149

Za živila ali za denar se odda

maihen železen štedilnik. Vpraša se: Hliserjeva ulica 5, I. nadstropje, desno. 6144

Dražbapohišstva

V nedeljo, 3. novembra od 2.—5. bo prodaja 3 sob s posteljnino in kuhinjsko opremo. Predmeti se lahko kupijo tudi posamično. Erjavčeva cesta 4, parterre levo. 6142

Čudotvorno šilo

samo K 4-90 Siva (šepa) kakor sivalni stroj. Najboljša iznajdba za krpanje usnja, sirganih čevljev, konjskih opravi, odevi vseh vrst blaga oblek i. t. d. Jamstvo za porabnost. — Cena kompletnega šila s sukanecem, 4 različnimi šivankami in navodilom za en komad K 5.—, 3 komadi K 14-50. — Po povzetju pošila M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-48. 5365

Brivski učenec,

samo kateri dobro brije in striže, se sprejme pod dobrimi pogoji. — Dobra hrana in stanovanje. Napitnina čez 200 K mesečno in to garantirano. Potrebujem takoj. — Slovenska Brivnica Franjo Briski, Zagreb. Ulica št. 137.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

Je imela koncem leta 1916 vlog K 66.800.000—

hipoteknih in običajnih posojil „ 27.600.000—

rezervnega zaklada „ 2.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru. 150

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za vartanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Poseja na zemljišču in poslopija na Kranjskem proti

5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4%, obrestim in proti

najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

10 kg bele moke

dam tistemu, ki mi preskrbi lokal v sredini mesta ali pa stanovanje z dvema sobama. Kdo, pove »Slov. Narod«. 6090

Neopremljena SOBA

s posebnim vhodom, eventualno s kuhinjo se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravnishču »Slovenskega Naroda« pod »soba 6132«.

Kateri Jugoslovani

bi bil tako dobrosrčen, da bi mladi, inteligentni Jugoslovanci preskrbeli kako službo v pisarni? Cenjene ponudbe dod naslovom »Jugoslavija«. 6094

Sestošolec išče

zračne meblovane sobe s hrano ali pa brez nje, ako mogoče z uporabo klavirja. Plača v denarju.

Kdor rabi

pravo, fino domačo žimo, črno, sivo, belo več vrst, naj se oglasi v zalogi pohištva, Marije Terezije cesta 13, (Kolizej). 6103

Par lepih

dobrih konj ma naprodaj Jože Berišek Litija 47.

JABOLČNIK

dobro, štajerski, letnik 1917, okoli 80 hl prodaja najceneje Rosenkranz, poštni predal 139 v Ljubljani. 6122

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

PRODAJALKA

popolnoma izurjena in trgovini mešana blaga, zmožna slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi želi prometa in službo. Ponudbo pod: »Prodajalka 8608« na upr. »Slov. Naroda«.

Dobro idoč kino

na Spodnjem štajerskem se prodaja radi razmer. — Ponudbe pod »Dobra naložba kapitala 6157« na upravnishču »Slovenskega Naroda«.

Biljard

firme Seifert s krogli in kejem se takoj ceno prodaja, je zanesljivo dobro in varno naložen denar. Poltve se v kavarni Sloa pri blagajni v Ljubljani. 5079

Išče se dekle

ki zna dobro kuhati in razume tudi vsak gospodarski posel. Tudi naj bi bila dobra, pridna in poštena! To je glavno. Najrajši bi, ako bi bila deklica zelo ubožna, vzamem jo čisto za domaćo k sebi, ker nimam nobene hčerke! Naslov v upr. »Slov. Nar.« — 6145

Kupujem umetno

zobovje in splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. ALBERT DERGANČ, brivec

Fraučiskanska ulica 10. 6054

Nadomestek za

ročni sukanec. Poštni zavitek 20 kartonov à 100 štem (2000 štem) K 140.—

Poštni zavitek 14 kartonov à 72 štem (1008 štem) K 100.—

Poštni zavitek 12 kartonov preje za pletenje težke šiv. 14, 120 klopčičev K 620.—

Strojna svila na lesenih klopčičih 50 jardov K 3.25, 100 jardov klopčič K 5.70.

Strojni sukanec št. 44, težek, bel, pristen 150 m na lesenih vijlih tucat K 72.— 6151

Orient, trg. družba Budapešta

Klanžal ul. 23. 6151

Velika izbira

pokrajinskih, umetniških in drugih

razglednic

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

Enonadstropna hiša

v ljubljanskem predmestju, 6 let stara, obrestujoča se po čistih 6%, se za 48.000 K prodaja. — Vpraša se: Sodna ulica 5., pritišče, levo. 6091

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove prenaša na nove oblike Fran Gerar, tovarna slavnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. — Cene primerno nizke, postrežba točna. — 5498

Jabolčnik

Proda se večja množina dobrega sadnega mošta, ki je že v Ljubljani. Ponudbe na upravnishču »Slov. Nar.« pod: »mošt 6111«.

Trgovci pozor!!!

Pošiljam po pošti vzorce svojih sladkornih izdelkov: dropsa, karamel, medonih kolačkov itd. Jos Rajster, tovarna sladice in kandidov, Šostanj, Spodnje Štajersko. 5915

Dvovprežna

konjska oprava (Englisch-Geschirr), fin, parkrat rabljeni, enovprežni večkrat rabljeni, fino kompletno sedlo, zamenjan za slano, debelo, tudi staro plemeno svinjo in žito. — Franc Logar, posostnik, Hrasnik 29. 6093

Velika

galanterijska ter trgovina s kuhinjskim blagom ter igrači se prodaja. — Ponudbe na Pfeiffer, Gradec, Schmidtgasse 11.

Karel Linhart

urur Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7. Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budlik.

Nikijaste voine ure, ure v zapetnikah z radijem kazalnikom ali brez njega, zaloga srebrnih in nikelijastih ur »Omega« po najnižjih cenah. 131

Popravila se izvršujejo najbolje.

Velika izbira pokrajinskih

umetniških in drugih

RAZGLEDNIC.

Narodna knjigarna,

Prešernova ulica 7.

POZOR!

Prima papirnate špago in trakove za čevlje iz papirja, pavle in žime dobavljajo najceneje razpošiljalca — 6160

Küttner, Gradec, Grazbachgasse 56.

Nadomestek za

ročni sukanec. Poštni zavitek 20 kartonov à 100 štem (2000 štem) K 140.—

Poštni zavitek 14 kartonov à 72 štem (1008 štem) K 100.—

Poštni zavitek 12 kartonov preje za pletenje težke šiv. 14, 120 klopčičev K 620.—

Strojna svila na lesenih klopčičih 50 jardov K 3.25, 100 jardov klopčič K 5.70.

Strojni sukanec št. 44, težek, bel, pristen 150 m na lesenih vijlih tucat K 72.— 6151

Orient, trg. družba Budapešta

Klanžal ul. 23. 6151

Velika izbira

pokrajinskih, umetniških in drugih

razglednic

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbijo) sprejme ANTON STERNER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 15. 175

Licenca za kino

na štajerskem se prodaja. — Ponudbe pod »Zanesljiva bodočnost 6156« na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Slovinci, pozor!

Zaradi starosti prodam svojo tovarno za izdelovanje lesenih predmetov, (stolov itd. ter dobro idočo žago z izvrstno vodno močjo, blizu mesta in dveh želez. postaj na Sp. Štajerskem. Naslov pove upravnishču »Slov. Naroda« 6080

Iščem

za takojšnji nastop izurjeno, pošteno KUCHARICO, proti dobri plači. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 5759

Sprejme se poštena in spretna

služkinja

za vsa domača dela, ki zna tudi nekoliko kuhati. Plača 40 do 50 kron. Ponudbe pod: »Izurnjena 6085« na upravnishču »Slovenskega Naroda«.

Pozor! Kupi se hiša z vrtom

v Ljubljani ali bližnji okolici. — Cena 30.000 K do 60.000 kron. Posredovalec dobi 1000 kg premoga in 100 kg krompirja. Ponudbe na upr. St. Naroda pod »Hiša« 608.

Pozor! Krema za čevlje

prve vrste, črna ali rumena, v velikih steklenih lončkih tucat K 45.— V kovinastih dozah št. 3 (125 gramov) samo črna tucat K 35.— Po povzetju pošilja eksportno podjetje M. Šunkor, Zagreb št. 15, Petrinjska ul. 3/III. Z naročitvijo naj se pošlje polovica zneska. 6085

Karbidne

svetiljke dajo lepo luč; dobijo se po K 20.—, 22.—, 26.—, 28.—, 32.— pri — 5697

Ant. Lečalku, Borovlje, Koroško

Sprejme se takoj za

prodajalka

večja slovenskega in nemškega jezika v trgovino z mešanim blagom na deželi (v bližini Rogaske Slatine). Biti mora poštena in neomadeževane preteklosti z dobrimi izpizicvali, valjena tudi drugih domačih del. Vsa oskrba je v hiši. Ponudbe se mogoče s sliko in zahtevno plače pod »Poštenost 143/6137« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Viničar

se išče za dobro trajno službo na Dolenjskem. Sposoben naj bo za umno obdelovanje vinograde. Viničar, zdrav, z ženo ali dorastlimi otroki, ki bi pomagali v vinogradu, imajo prednosti. Poleg dobre plače in stanovanja dob. po dogovoru še druge udobnosti. — Ponudbe z natančno navedbo služb in izpizicval sprejema A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 6027

Lepe, nemošane, dobro

SUHE GOBE

kumno, vosek, brinjevo olje, kupi po najvišjih cenah.

M. Rant, Kranj.

Prodaja: Brinjevec, slivovko, sadjevec, vino letine 1917 v vsaki množini po zmernih cenah.

Srbečica

hraste, izpuščaj, grinte in druge kožne nadloge odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojni K 9.— Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože. Skatljica K 3.—. Oboje se dobi proti vposlatvi zneska od Paratol-Werke, Apotheker Ulmer, v Budimpešti, VII-24. Rozsa utca 21.

G. Flux

Gospeska ulica 4, I. nadstropje, levo.

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljublj. posredovalnica stanovanj in služb v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta

— Priporoča in namešča le boljše — službe iskajoče vsake vrste

privatno trgovsko in gostilniško osobe. Izbira različnih služeb, zlasti za ženske. Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. 6138

Pri zunanjih naročilih znanaka za odgovor.

Polhove, krtove, hrčkove kože
kupi po najvišjih cenah
D. Köllner, trgovina s kožami in krzni, Lipsko (Leipzig), Brühl 47.
Dopošiljanje prosim po pošti v 5 kg zavitkih in se takoj po sprejemu dopošlje znesek. 4663

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SEBAFORM“ mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg. 5958
Pozor na varstveno znamko „SEBAFORM“

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o modernem negovanju grudij.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomankanju bujnosti. — Pišite zaupno na Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko Schanzstrasse 2. odd. 41.

Damski klobuki
raznih fazon v veliki izbiri že od K 50.— dalje, kakor tudi otroški od K 20.— dalje pri R. Fabčić, modni salon, Rimska c. 6.
Sprejme se učenka, stanujoča v Ljubljani.
Žalni pajčolan v veliki zalogi.

Najlepši obraz
ter mladostnosvežo polt dobe žene in dekleta do pozne starosti, ako se ravna po mojem tisočkrat preizkušenem receptu. — Vse nečistosti kože kakor pogo, ogreli, mozolji izginejo. Za znamko za odgovor pošljem vsakemu prepis tega recepta popolnoma zastonj! — Pišite takoj na L. DECKER, DUNAJ 56, Fach 19, Abt. 28.

JUBILEJNE USTANOVE.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za 1. 1918:

a) osemnajst cesarja Frana Josipa ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike vojvodine Kranjske;

b) štirinajst cesarja Frana Josipa ustanov (4 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike in trgovce vojvodine Kranjske;

c) pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov ter

d) pet cesarja Frana Josipa ustanov po 20 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 15. novembra 1918. Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma, da je prošilec onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca. 6070

Kava „ADRIA“
se zopet dobi. — Preskrbite se pravočasno, dokler so prometna sredstva na razpolago. — Nudi se Vam tudi prilika za nakup okraskov za božično drevesce, dišave vse vrste ter ostalo specerijsko blago.
FILIP ŠIBENIK, izdelki „ADRIA“, Ljubljana, Gosposka ulica št. 16.
Podpirajte jugoslovansko turdsko!!!

Prostovoljna javna dražba več vil na Bledu.
OKLIC.
V smislu sklepov c. kr. okraj. sodišča v Radovljici z dne 24. oktobra 1918 opr. št. Nc I. 641/18/1 in 642/18/1 se vrši v pondeljek

dne 11. novembra 1918

ob 9. uri zjutraj eventualno tudi naslednji dan ob istem času prostovoljna javna dražba sledečih nepremičnin:

1. Parc. št. 75/1 vila v Zagoricih št. 34, z zemljiščnimi parcelami št. 74/2 in 72/2 travnika k. o. Želeče cenjeno na K 70.000—

2. parc. št. 338/3 vila Maja z zemljiščno parc. št. 338/6 vrt k. o. Bled cenjeno na K 20.000.—

3. parc. št. 52/2 hiša št. 41 v Zagoricih in sem spadajoče zemljiščne parcele št. 52/1 in 55/3 vrt ter kos vrta 55/1 d. o. Želeče cenjeno na K 45.000.—

GONILNI JERMENI

ni
papir
Otto Haase & Sohn
Gradec.

Iščem manjši lokal

za galanterijsko ali papirno trgovino v prometni ulici za februar 1919 ali pozneje. Ponudbe se prosijo pod „1919/5932“ na upravn. „Sloven. Naroda“.

Sprejme se ::PRODAJALKA::

popolnoma zmožna specerijske trgovine boljša moč, proti dobri plači in z vs. oskrbo v hiši. Vstop po dogovoru. Ponudbe pod „št. 12.0106“ na upravn. „Slovenskega Naroda“.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštno vred K 3-60.

Rydyol je rešila veda, ki živo pordeči bloda lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštno vred K 2-85.

Naslov za naročila:
Jan. Grolich, Engel-Drogerie,
Brno št. 639, Moravsko.

Stampilje
vseh vrst za urade
društva, trgovce itd.
ANTON CERNE,
graver in izdelovatelj
kavčukovih
stampilij
LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

10 vinarjev
(za dopisnico) Vas stane
moj katalog, ki se vam na
zahtevo dopošlje zastonj.
C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad, dvorni zalagatelj
Most (Brax) št. 1958
(Češko). la britev iz
srebrnega jekla K 7.—, 9.—, 11.— Varnostni bri-
ni aparat poniklan K 7-50.
Dvoredne rezervne klinje
tucat po K 12.—. Stroj za
striženje las ali brade K
26.—, 28.—. Razpošilja se
po povzetju ali denar na-
prej. Zamenjava dovoljena ali
denar nazaj. 1958

DAMSKA
MESEČNA PREVEZA
zdravniško priporočena
Varuje pred prehlade-
nim, dobro vsesava,
pije, komoda in prak-
tična, varčuje perilo, se
dobro pere ter ostane
vedno mehka. Komple-
tna garnitura K 12.—.
20.—, na leta trpežna K 28.— 36.—
najfinjša pa K 44.— in K 50.—
Porto z zavoj. K 1-50 Vvarstvo žensk
izmišljalni aparat 40.—, 45.— K. Po-
šiljatev diskretno. — Higijena. blaga
trgovina **Sl. Fotoky Dunaj, VI.**
Stieglengasse 15. 1199

Prvovrstne
karbid. SVETILKE
za sobe,
elektr. žepne svetilke
in vedno 5051
sveže baterije ter
vžigalnike
v veliki izbiri priporoča trdka:
Ignacij Vok
specijalna trgovina s šiv. stroji in koles
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Kupujem zmedene
ženske lase.
Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Zrnanč št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v
vojaško službovanje je lokal odprt
samo za prodajo blaga in sicer
ob delavskih samo od 9. do pol 1.

Tvrdba H. KENDA

Ljubljana

naznanja svojim cenjenim odje-
malcem, da se trgovina 4. no-
vembra zopet odpre.

SOLALI

trgovina z cigaretnim papirjem, družba z omejeno zavezo Seybusch, Salinger

najboljši cigaretni papirji

Vedno pravočasne oskrbe s surovin zamožemo
točno, ceni in redno dobavljati.

Uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek
Lubiana, Wolfova ul. 12.

Edini
specialist
izvršuje vsa popravila
te stroke.

Modni salon

R. Fabčič, Rimska cesta 6.

Velika izbira modelov in velour-
klobukov za jesen in zimo. Izbi-
ra raznega nakita in potrebščin
za klobuke. Ravnotam se sprej-
me učenka, bivačica v Ljubljani.

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoi dobavni.
100 mm širok jermen prenese 12 PS.
za vlažne in suhe prostore. — Pasovi
(Bethergurten). — Transportni trakovi.
Kattner & Co, Gradec 14.

4333

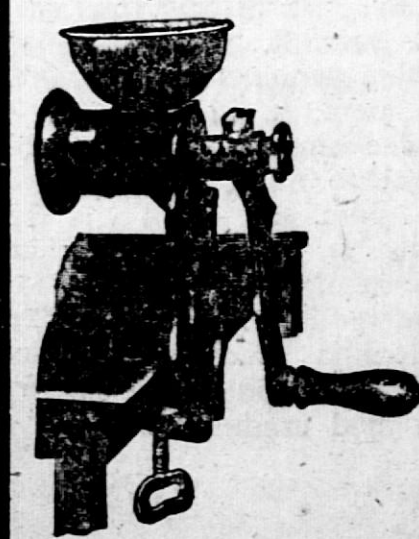

RAZSTAVA.

Vaznanja se, da je v
zložbi razstavljena le-
va namizna orehna iz
pravega srebra
akor jedilno orodje,
nastavki, sladkorne
doze, srečniki itd.
Predmeti so levi, res
nekaj posebnega, pri-
pravni za vsako darilo
Tvrdisi se je le slučajno
posrečilo, dobiti to blago
— Vabi se slavno
občinstvo, cenj odje-
malci od tu in z dežele
na o led. Prijano se
priporoča **F. GUZEN**,
Prešernova ulica št. 1,
nasproti Frančišk. cerkve

Univerzalni mlin za dišave

(Obl. zav.)

Moj univerzalni ročni mlin je izborno
pripraven za mletje maka, dišav, slad-
korja, kave, ovsenega riža, orehov,
pšeno itd. Ta mali mlin se je med vojn-
o izvrstno obnesel in se lahko rabi
za vsako mletje za debelo in fino
mletje. — Teža okoli 1 kg. 3074

Komad stane K 24.—

Univerzalni sekiljavec za meso K 60.—

Drobilnik za kosti..... K 320.—

Odpošilja se z Dunaja proti vposlatvi

znoska. — Generalno zastopstvo

Max Böhm, Dunaj IV.,

Margaretenstrasse 27 : Abl. P. 17.

Prospekt zastoj.

Vino (šilher)

izabala okoli 100 hekto ter nekaj vagonov dobrega štajerskega
jabolčnika je napravljal. Na željo priskrbim sode. Napravljal
je tudi 3 vinskih črpalnic (pump) še z mirovnimi cevmi
poda točno in na ceneje **F. Rosenkranz, Gradec** Annenstr. 60

Jugoslovani!

Od 1. listopada 1918 pridejo zopet v promet,

Slovanske igralne karte,
domače, fino delo. Naročila na debelo na komis. prodajo
slovanskih igralnih kart v Ljubljani.
Nadrobno v vseh galanterijskih in papirnih trgovinah.

Čas je že sedaj
da si nabavite pravočas-
no kot najbolj primerno

Božično darilo

še pravo izvrstno dišečo
toiletno milo vseh vrst
pri firmi **Milan Močvar,**
Sv. Petra cesta št. 28.

Za splešno jesensko in spomladno gnojenje

(posebno za močvirnata tla)
je radi pomanjkanja drugih gnojil najbolj priporočljivo
že preizkušeno

prvovrstno apno kot umetno gnojilo

(Mörtelkalk)

najboljše nadomestilo Tomažev žindre, ki prekosi vsa
dosedanja nadomestna gnojila. — Oddaja celih vago-
nov (10.000 kg), kakor tudi manjših množin pri
veletgovini 55-4

Fran Derenda, Ljubljana Emonska cesta 8.

MODNI SALON

STUCHLY-MASCHKE

v LJUBLJANI, Židovska ulica št. 3 in Dvorski trg 1

prinorča prve vrste
VELOUR-KLOBUKE
najfinjša blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter
svilene in baržunaste klobuke in čepice.
Popravila se sprejemajo in vesno izvršijo. ||| vedno v zalogi.

Za jesensko sezono

pobarva vsako blago za moške
in damske obleke, kakor tudi cele,
nerazparane obleke v poljubnih
barvah v splošno zadovoljnost

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana
Tovarna: Poljanski nasip št. 4.
Podružnica: Selenburgova ul. št. 3.
Poštna naročila se točno izvršujejo

Usnjate nabitke

priporoča

Peter Kozina & K°
trgovina s čevlji 5886
Ljubljana :: Breg 20.

Kupim eno ali 2 trgovski registrirni blagajni

ter pisalni stroj. Biti mora vse v do-
brem stanju. — Naslov: **Fran Remic,**
Ljubljana, Marije Terezije c. št. 1.

Valentin Maček

tov. slavnikov v Domžalah,
priporoča sl. občinstvu
slavnatih šolnov, slavnatih
podplatov, slavnatih pred-
praznikov in perila.

Tovarna slavnatih izdelkov

priporoča gg. trgovcem in cenjen.
občinstvu veliko zalogo:
različnih slavnatih šolnov
" " torbic (cekarjev)
" " predpraznikov
" " itd. 981

Cerar Franjo, tovarnar,
Stob, pošta Domžale.

V našem se odda s 1. decembrom t.
l. mestni

mlin na turbino in žaga,

vse v dobrem stanju, z lepim stano-
vanjem v krasni legi in dobrih pro-
metih. Pridna družina dobi lahko do-
bro preživljenje. Ugodni plačilni pogoji.
Gospodarski odbor mesta Metlike
na Kranjskem. 6136

JOS. ROJINA

modni atelje za gospode

== LJUBLJANA ==
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške

== UNIFORME ==

po meri v najkrajšem času.

Priporočamo krasne

BLUZE

buke in steznike. Zelo solidna trdka:

plašče, jopice,

krila, kostume,

nočne halje, pe-

rilo, modne pred-

mete, športne klo-

buke in steznike. Zelo solidna trdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša

2652 Fine

otroške obleke

in krstne oprave.

Novo češko gosje perje!

Puljeno belo, prima puh kg K
55.—, belo polpuh K 38.—, naj-
finjša belo s puhom K 26.—,
ditto II. vrsta K 18.—. Nupu-
ljeno belo I. vrste K 10.—, ditto
II. vrsta K 7.— razpošilja

Irma Haldek,
Praga-Smichov,
Kinského tř. 1.

Es

Solnce na darskem nebesu je

španski puder Es

ki bi ga ne smelo manjkati na nobeni

toaletni mizi.

I deluje ga v tej stroki jako dobro

z ana firma **Strohbach, Kunz & Comp**

na Dunaju iz najboljšega blaga po

stavopreiskšenem španskem receptu

— Puder je pri dnevi in umetni raz-

svetljavi neviden, v rabi jako izdaten

ter elegantno zavij.

Dobiva se po vseh lekarnah, parfume-

riah, drogerijah ter pri vseh darskih

frizirjih. — Preprosta ali popust. —

Glavna zaloga za Štajersko, Koroško

in Kranjsko: 5892

Bela Reich & Comp., Gradec,

Volksgrabenstr. 18, telef. 1169.